

SINTEZA OBIECȚIILOR ȘI PROPUNERILOR
la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative
(consolidarea cadrului instituțional și certificarea în domeniul
prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului)

Organele care au înaintat propuneri sau obiecții	Nr.	Conținutul obiecțiilor sau propunerii	Opinia Ministerului Justiției
Obiecții și propuneri recepționate în cadrul avizării			
Casa Națională de Asigurări Sociale	1.	La Art. I punctul 12 din proiectul de lege „Articolul 29. Asigurarea cu pensii”, alineatul (1) se propune de a fi expus cu următorul cuprins: „(1) Pensionarea personalului Serviciului se efectuează în conformitate cu Legea nr.156/1998 privind sistemul public de pensii”. Iar, alineatul (2) urmează a fi exclus. Argumentare: Potrivit art.23 din proiectul de lege, raporturile de serviciu ale personalului Serviciului sunt reglementate de Legea nr. 199/2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică și Legea nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public. Astfel, la stabilirea drepturilor de pensie perioadele de activitate în cadrul Serviciului se vor include în stagiul de cotizare în condițiile Legii nr.156/1998 privind sistemul public de pensii. Noțiunea de „vechime în serviciul public” este reglementată în Legea nr.158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, care constituie stagiul de cotizare și prevede că funcționarul public beneficiază de pensie în condițiile Legii privind pensiile de asigurări sociale de stat. Noțiunea de „vechime în muncă” este redată în Legea nr.1544/1993 asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și din cadrul Inspectoratului General de Carabinieri, și în cazul în care perioada de activitate în cadrul Serviciului urmează a fi considerată vechime în muncă, atunci este necesar de indicat expres și dreptul la pensie în condițiile legii menționate, pentru evitarea interpretărilor eronate la acest capitol.	Precizare Modificările la articolul 29 au fost excluse din proiect.

		Totodată, menționăm că, pentru același risc „vechime în serviciul public” angajaților Serviciului li se acordă indemnizație unică la eliberare fapt prevăzut în Legea nr.158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, cât și în Art. I punctul 12 din proiect „Articolul 301 Dreptul la indemnizații”.	
Cancelaria de Stat	1.	La Art. I. din proiectul de lege, comunicăm următoarele: 1) la pct. 5., inadvertențele lexicale urmează a fi ajustate, după cum urmează: - articolul 21 alin. (4) lit. b) va avea următorul conținut: b) are studii superioare de licență absolvite cu diplomă de licență sau echivalentă și studii superioare de master absolvite cu diplomă de master sau echivalentă, în domeniul științe economice sau drept. - articolul 21 alin. (5) lit. b) va avea următorul conținut: b) are studii superioare de licență absolvite cu diplomă de licență sau echivalentă și studii superioare de master absolvite cu diplomă de master sau echivalentă, în domeniul științe economice sau drept.	Se acceptă Punctul 5 a fost ajustat corespunzător.
	2.	2) la pct. 7., se constată necesitatea clarificării prevederilor în ceea ce privește stabilirea categoriilor de personal ale Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor (în continuare- Serviciul), întrucât, în forma actuală, acestea nu delimitează cu suficientă precizie regimul juridic aplicabil fiecărei categorii de personal în parte. În acest sens indicăm că, în temeiul prevederilor art. 3 din Legea nr.158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public (în continuare- Legea nr.158/2008), gestionarea resurselor umane în serviciul public, planificarea, gestionarea și controlul resurselor financiare publice și alte activități de suport instituțional, expres reglementate, sunt atribuite funcționarilor publici. Conex, referitor la denumirea funcțiilor publice cu statut special utilizată în proiect, propunem revizuirea acesteia din următoarele considerente. Din perspectivă juridică și funcțională, termenul „ofițer” desemnează funcții specifice structurilor de ordine publică și securitate națională. Utilizarea acestuia în contextul proiectului de lege generează o inconsecvență terminologică față de natura reală a competențelor titularului funcției și poate crea confuzii în interpretarea și aplicarea normei juridice.	Se acceptă parțial Punctul 7 a fost ajustat corespunzător în vederea delimitării categoriilor de personal și regimului juridic aplicabil. Propunerea privind substituirea denumirii funcției nu a fost reținută, întrucât se propune instituirea unui statut profesional distinct.

	În vederea celor menționate, propunem utilizarea denumirii „inspector de informații financiare”, care reflectă specificul activității desfășurate, titularul funcției urmând a fi împuternicit, prin delegație de control, să efectueze controale planificate și/sau inopinate, al căror obiect îl constituie documentele financiare. În mod complementar, în temeiul pct. 6 din Normele privind instituirea subdiviziunilor interne ale autorității publice, aprobate prin Anexa nr.12 la Hotărârea Guvernului nr.201/2009, pentru funcțiile publice de execuție ale căror sarcini de bază țin de control și inspectare, se vor utiliza titlurile de funcții publice „inspector principal”, „inspector superior”, „inspector” etc. Astfel, în vederea asigurării previzibilității normei juridice, se recomandă reformularea textului alin. (1) al art. 23, și redarea acestuia cu următorul conținut: „În cadrul Serviciului activează persoane cu funcții de demnitate publică, funcționari publici cu statut special, funcționari publici și personal contractual.” Pe tot parcursul proiectului textul „ofițer de informații financiare” se va substitui cu textul „inspector de informații financiare” la toate formele gramaticale corespunzătoare. Subsecvent, la alin. (4) al art. 23, propunem substituirea textului: „Codul Muncii nr.154/2023”, cu textul „legislația muncii”. Cu referire la sarcinile funcționarilor publici cu statut special, precum și a celorlalte categorii de personal menționate supra, precizăm că acestea sunt proiectate și în statul de personal al Serviciului, completat, aprobat și avizat în corespundere cu Metodologia cu privire la completarea și avizarea statului de personal, conform anexei nr.5 la Hotărârea Guvernului nr.201/2009.	
3.	3) la pct. 9, articolul 24, subliniem că din prevederile acestuia, nu rezultă cu claritate modalitatea de stabilire a perioadei de probă. Din conținutul alin. (1) al art. 24 reiese că perioada de probă poate fi stabilită în mod discreționar de către autoritatea publică, ceea ce contravine principiului securității juridice și poate genera practici neuniforme. Totodată, prevederile art. 24 nu definesc cu exactitate sfera subiecților vizați, respectiv nu se precizează dacă dispozițiile acestuia se aplică întregului personal al Serviciului sau exclusiv anumitor categorii de personal. În acest sens, se recomandă revizuirea articolului și coroborarea acestuia cu prevederile legislației muncii (pentru	Se acceptă parțial Punctul 9 a fost ajustat corespunzător sub aspectul necesității clarificării mecanismului de stabilire și aplicare a perioadei de probă, în vederea excluderii oricărui caracter discreționar și asigurării securității juridice. Se precizează că durata maximă a perioadei de probă de până la 6 luni, se menține, întrucât este justificată de specificul funcției publice cu statut special de ofițer de informații financiare. Astfel, durata de până la 6 luni este determinată de complexitatea atribuțiilor exercitate în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, necesitatea verificării aprofundate a competențelor analitice, integrității și capacității de

	personalul contractual) și Legii nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public (pentru funcționarii publici). Astfel, pentru personalul contractual, potrivit art. 60 din Codul muncii al RM nr.154/2003, perioada de probă instituită în scopul verificării aptitudinilor profesionale ale salariatului nu poate depăși 6 luni. Pentru funcționarii publici, potrivit art. 31 din Legea nr. 158/2008, durata perioadei de probă este de 3 luni, cu posibilitatea prelungirii acesteia cu cel mult 3 luni suplimentare, în condițiile și situațiile expres prevăzute de legiuitor.	gestionare a informațiilor sensibile, caracterul continuu al procesului de instruire inițială și integrare profesională în cadrul Serviciului. Totodată, această durată reprezintă un termen maxim, nu o durată fixă urmând a fi aplicată în funcție de necesitățile obiective ale funcției, fără a depăși limita stabilită de lege. În vederea eliminării caracterului discreționar semnalat, norma a fost completată prin introducerea unor elemente esențiale, și anume: instituirea obligatorie a perioadei de probă prin ordinul de numire, stabilirea scopului acesteia, instituirea evaluării obligatorii a activității profesionale anterior expirării perioadei de probă, corelarea menținerii în funcție cu rezultatele evaluării profesionale. Prin aceste completări, aplicarea perioadei de probă nu mai depinde de aprecierea arbitrară a autorității, ci de criterii obiective și verificabile, ceea ce asigură respectarea principiului securității juridice și previne practici neuniforme. Referitor la sfera de aplicare, se precizează că dispozițiile art. 24 vizează exclusiv funcția publică cu statut special de ofițer de informații financiare, astfel cum este definită la art. 23, alin. (1). În acest sens, potrivit statului de personal al Serviciului, nu este prevăzută categoria de personal contractual sau posturi de deservire tehnică, motiv pentru care dispozițiile <i>Codului muncii</i> nu sunt incidente. Totodată, în urma analizei observației, s-a clarificat sfera subiecților vizați, prin excluderea „personalului contractual” din domeniul de aplicare al normei. În acest sens, se reține că, potrivit statului de personal al Serviciului, nu este prevăzută categoria de personal contractual sau posturi de deservire tehnică, Serviciul fiind constituit exclusiv din persoane cu funcții de demnitate publică și funcționari publici cu statut special, în sensul art. 23 alin. (1). În consecință, dispozițiile art. 24 vizează exclusiv funcția publică cu statut special de ofițer de informații financiare, nefiind incidentă legislația muncii. Astfel că, propunerea de a prelua modelul prevăzut de art. 31 din <i>Legea nr. 158/2008</i> nu a fost reținută, întrucât funcția publică cu statut special este supusă unui regim juridic distinct raportate la complexitatea atribuțiilor și la
--	---	--

		nivelul de risc profesional. În același timp, pentru a asigura caracterul obiectiv și nediscreționar al normei, s-a prevăzut că evoluția perioadei de probă este determinată de rezultatele evaluării activității profesionale, mecanismul detaliat urmând a fi stabilit prin actele normative interne ale Serviciului.
4.	4) la pct. 10, articolul 25, lit. d¹) precizăm că reducerea unităților de personal, precum și lichidarea funcției sunt consecințe juridice ce pot surveni urmare a reorganizării autorității publice. Prin urmare, redarea acestor temeuri de încetare a raporturilor de serviciu/muncă, separate prin virgulă nu este adecvată din perspectiva tehnicii legislative, întrucât creează aparența unor situații juridice distincte și independente, deși acestea reprezintă efecte ale aceleiași cauze. Astfel, se propune redarea lit. d¹) cu următorul conținut: „d¹) reducere a efectivului de personal sau lichidare a funcției, ca urmare a intrării în vigoare a statului de personal în care nu se mai regăsește funcția respectivă;” Conex, lit. k¹) se va reda cu următorul conținut: „k¹) după acumularea vechimii în mun că ce permite dreptul la pensie;”.	Se acceptă parțial Redacția propusă la lit. d¹) a fost acceptată parțial, întrucât statul de personal se aprobă, iar noțiunea de „intrare în vigoare” este specifică actelor normative. În acest sens, odată cu modificarea Hotărârii Guvernului nr. 299/2018 cu privire la aprobarea structurii și efectivului-limită ale Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor și intrarea în vigoare a acesteia, statul de personal se aprobă de către conducătorul Serviciului. Totodată, în condițiile în care Serviciul nu va dispune de funcționari publici, procedura de avizare sau coordonare a statului de personal cu Cancelaria de Stat nu este aplicabilă, acesta urmând a fi aprobat exclusiv de către conducător. Referitor la lit. k¹) soluția propusă este problematică întrucât prezintă o dublă valență, Pe de o parte, o persoană poate întruni vechimea în muncă necesară pentru stabilirea dreptului la pensie, fără a atinge limita de vârstă pentru pensionare. Pe de altă parte, poate atinge limita de vârstă pentru pensionare, fără a întruni vechimea în muncă necesară pentru stabilirea dreptului respectiv, situație care, în mod ipotetic, ar permite continuarea activității chiar și după vârste înaintate (ex: după 70-80 ani). Pentru a exclude riscul unor interpretări extensive sau restrictive, se propune instituirea unui prag de vârstă aplicabil, similar celui prevăzut pentru funcționarii publici, în vederea încetării activității profesionale – de 63 ani.
5.	5) la pct. 12, art. 30 prevederile alin. (2) sunt insuficient fundamentate atât din perspectiva oportunității reglementării, cât și a corelării cu cadrul normativ existent. În absența unei motivări exprese care să justifice caracterul derogatoriu sau suplimentar al acestei indemnizații acordate la deces,	Se acceptă Modificările la articolul 30 alineat (2) au fost excluse din proiect.

	norma propusă excedează cadrul de reglementare specific și nu satisface exigențele de claritate și previzibilitate impuse de tehnica legislativă. Totodată, includerea în sfera de aplicare a prezentului articol a persoanelor cu funcții de demnitate publică apare ca lipsită de temei juridic, în condițiile în care garanțiile sociale ale acestei categorii de personal sunt reglementate în mod exhaustiv prin Legea nr.199/2010 privind statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică.	.
6.	La Art. II. din proiectul de lege, în ceea ce privește operarea unor modificări în Legea nr. 75/2020 privind procedura de constatare a încălcărilor în domeniul prevenirii spălării banilor și finanțării terorismului și modul de aplicare a sancțiunilor, reiterăm argumentele invocate supra în legătură cu utilizarea termenului de „inspector”.	Nu se acceptă În contextul în care proiectul de lege instituie funcția publică cu statut special de „ofițer de informații financiare” consacrată la nivelul legii de bază, utilizarea unei terminologii diferite în actele normative conexe ar genera incoerență normativă și ar afecta unitatea reglementării.
7.	La Art. III. din proiectul de lege, cu privire la modificarea Legii nr.270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, în contextul recomandărilor înaintate supra, anexa nr. 6 va fi completată cu următoarele poziții: „inspector de informații financiare”, inspector superior de informații financiare”, și „inspector principal de informații financiare”.	Nu se acceptă Propunerea de completare a Anexei nr. 6 la <i>Legea nr. 270/2018</i> cu funcțiile „inspector de informații financiare”, „inspector superior de informații financiare” și „inspector principal de informații financiare” nu poate fi reținută în contextul în care proiectul de lege instituie funcția publică cu statut special de „ofițer de informații financiare”, consacrată la nivelul <i>Legii nr. 308/2017</i>, utilizarea unor denumiri distincte în cadrul sistemului unitar de salarizare ar genera incoerență normativă și ar afecta corelarea dintre statutul juridic al funcției și regimul de salarizare aplicabil. În acest sens, Articolul III a fost ajustat, fiind aliniat la denumirea și structura funcției stabilite în forma finală a proiectului, prin introducerea următoarelor funcții de ofițer de informații financiare, ofițer superior de informații financiare, ofițer principal de informații financiare.
8.	La Art. IV. din proiectul de lege comunicăm următoarele. 1) la alin. (3) menționăm că modificarea categoriilor funcțiilor din funcții publice în funcții publice cu statut special este temei de modificare a statului de personal. Ulterior completării, aprobării și avizării statului de personal, titularii funcțiilor respective urmează a fi preavizați în mod corespunzător. Astfel, ipoteza în care funcțiile publice urmează a fi recunoscute ca funcții publice cu statut special este reglementată în	Se acceptă parțial 1) Cu privire la alin. (3) Sub aspectul necesității clarificării mecanismului de reorganizare a funcțiilor și evitării interpretării potrivit căreia modificarea categoriilor de funcții ar opera în mod automat prin simpla intrare în vigoare a legii, în acest sens, prevederile alin. (3) au fost ajustate pentru a reflecta faptul că reorganizarea funcțiilor din cadrul Serviciului în funcții

		mod deficitar, întrucât o asemenea recalificare juridică implică o procedură distinctă, și nu poate opera în mod automat prin simpla intrare în vigoare a actului normativ. 2) la alin. (4) semnalăm că prevederile acestuia contravin principiului neretroactivității actului normativ, consacrat în art. 73 alin.(3) din Legea nr. 100/2017 privind actele normative, potrivit căruia actul normativ produce efecte doar cât este în vigoare și, de regulă, nu poate fi retroactiv sau ultraactiv. În acest context, perioada de activitate desfășurată anterior în cadrul Serviciului, indiferent de funcția exercitată, nu poate fi recunoscută drept vechime în funcția publică cu statut special în temeiul prezentei legi, întrucât o asemenea recunoaștere ar presupune aplicarea retroactivă a normei juridice.	publice cu statut special se realizează prin aprobarea statului de personal, în condițiile legii, și prin emiterea actelor administrative corespunzătoare. Totodată, se precizează că reorganizarea funcțiilor are caracter instituțional și nu echivalează, prin ea însăși cu încetarea raporturilor de serviciu, ci vizează transformarea și reconfigurarea acestora în cadrul aceleiași autorități publice. În consecință, nu se reține necesitatea reglementării unor mecanisme specifice încetării raporturilor de serviciu, întrucât acestea devin incidente doar în cazuri individuale, în condițiile legislației generale aplicabile. 2) Cu privire la alin. (4) Recunoașterea perioadei de activitate desfășurate anterior în cadrul Serviciului nu constituie o aplicare retroactivă a legii, în sensul art. 73, alin. (3) din <i>Legea nr. 100/2017</i>, ci reprezintă o măsură de continuitate a carierei și de valorificare a experienței profesionale în contextul reorganizării instituționale. Prevederile analizate nu produc efecte juridice pentru trecut, ci stabilesc, pentru viitor, modul de luare în considerare a perioadelor de activitate anterioare la determinarea vechimii în muncă și în serviciul public. Prin urmare, norma nu modifică situații juridice consumate, ci reglementează efectele viitoare ale acestora, fiind conformă principiului neretroactivității.
Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești	9.	La pct. 2 al Art. I. – Legea nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului din proiectul de Lege pentru modificarea unor acte normative considerăm impunerea certificării în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor, finanțării terorismului și proliferării armelor de distrugere în masă este foarte împovărătoare pentru entitățile raportoare care nu au structuri complexe (de exemplu, liberi profesioniști), or aceștia nu dispun de angajați, personal, etc. Executorul judecătoresc este unica persoană investită de lege cu competența de a efectua procedura de executare silită, Exercițarea atribuțiilor sale are caracter personal și presupune prezență permanentă în activitatea biroului. În lipsa acestuia, actele de executare nu pot fi dispuse și efectuate, iar procedura de executare silită nu poate fi desfășurată în mod efectiv.	Nu se acceptă Obligația de instruire și certificare în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor, finanțării terorismului și proliferării armelor de distrugere în masă este necesară pentru asigurarea unui nivel adecvat de competență și conformitate, cu standardele internaționale (FATF, MONEYVAL) și cerințele Uniunii Europene. Aceasta se aplică tuturor entităților raportoare, inclusiv profesiilor liberale, în funcție de riscurile asociate activităților desfășurate, și nu de dimensiunea sau structura acestora. Deși se recunoaște specificul activității executorilor judecătorești, cerințele de formare profesională continuă

		Obligația de instruire periodică, urmată de certificare presupune participarea la programe de formare și susținerea evaluărilor aferente, ceea ce implică întreruperea temporară a activității profesionale. În condițiile în care executorul judecătoresc exercită o profesie liberală, iar remunerarea sa depinde exclusiv de activitatea efectiv realizată, onorariul fiind încasat doar în cazurile de stingere, totală sau parțială, a obligației stabilite în documentul executoriu, instituirea unei asemenea obligații produce un impact direct și semnificativ asupra exercitării profesiei. Astfel, impunerea acestor instruiți, urmate de examene, pune presiune pe executorii judecătorești și implică riscuri, inclusiv financiare, iar pe termen lung – impact negativ asupra eficienței executării silite. Ca soluție, propunem organizarea unor instruiți regulate, asigurate cu titlu gratuit, întrucât prevenirea și combaterea spălării banilor reprezintă un interes al statului, iar responsabilitatea pentru asigurarea formării profesionale continue în acest domeniu nu poate reveni exclusiv profesioniștilor vizați, dar trebuie să presupă o implicare corespunzătoare și din partea statului.	sunt esențiale pentru prevenirea vulnerabilităților sistemului și pentru creșterea calității raportărilor. Totodată, mecanismele de implementare vor avea în vedere asigurarea unui grad de flexibilitate, pentru a limita impactul asupra activității profesionale.
Comisia Națională a Pieței Financiare	10.	CNPF susține intenția Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor (SPCSB) de a contribui la îmbunătățirea nivelului de pregătire profesională a angajaților cu funcții de asigurare a conformității în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor, precum și de a asigura o abordare unitară și specializată în aplicarea actelor normative corespunzătoare. Într-o altă ordine de idei, o analiză a practicii Europene la subiect (Directiva AMLD5 sau AMLD6), arată că nu există o cerință expresă de a deține un „certificat” specific eliberat de o anumită autoritate pentru a îndeplini rolul de ofițer de conformitate. Totuși, legislația impune obligații care, în practică, fac instruirea obligatorie și care poate fi demonstrată, prevederi care se conțin și în Legea nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului. Respectiv, angajații unei entități raportoare trebuie să cunoască prevederile legale în domeniu, să poată identifica operațiunile suspecte, iar instruirea trebuie să fie periodică și adaptată riscurilor. Deși UE nu impune un model unic de certificat, autoritățile de supraveghere naționale (de ex., ONPCSB în România), precum și auditorii vor solicita întotdeauna dovada că instruirea a avut loc. Această dovadă se materializează de obicei prin diplome sau certificate de participare la cursuri furnizate de entități	Nu se acceptă Deși se susține importanța formării profesionale continue și se recunoaște că legislația UE nu impune un model unic de certificare, introducerea obligativității certificării în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului reprezintă o măsură necesară în context național, menită să asigure un nivel uniform și verificabil de competență în rândul entităților raportoare. Totodată, se subliniază că certificarea obligatorie constituie o măsură asumată de Republica Moldova în cadrul Planului de creștere, coordonat cu Comisia Europeană, fiind parte a angajamentelor de consolidare a cadrului de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului și de aliniere la standardele europene. În acest sens, renunțarea la această cerință ar afecta implementarea angajamentelor asumate și ar diminua credibilitatea reformelor în curs. Argumentele privind riscurile operaționale și financiare, precum și posibilele efecte asupra entităților mici, sunt relevante, însă acestea pot fi gestionate prin

	private sau profesionale, fișe de prezență la instruiți interne, sau rezultate ale unor teste de evaluare a cunoștințelor. Corespunzător, optăm pentru formarea profesională a specialiștilor, ori solicitarea deținerii unui certificat de instruire obligatoriu în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, prezintă eventuale riscuri strategice și operaționale, cum ar fi: - alocarea unor resurse financiare suplimentare din bugetul SPCSB, în vederea asigurării proceselor de examinare și certificare, precum și de ținere a unei evidențe a certificatelor de instruire eliberate, - prin eliberarea unui certificat de instruire, statul riscă să fie perceput ca un „garant al conduitei” profesionale, existând astfel riscul reputațional pentru stat, în cazul admiterii unor încălcări grave de către un deținător al certificatului menționat, - evitarea „bifării automate” (check-the-box), atunci când certificatul de instruire este tratat ca un obstacol administrativ, nivelul de implicare scade, iar retenția informațiilor este minimă, - certificarea obligatorie va crea o reducere a ofertei de specialiști, fără a garanta o creștere a calității acestora, - impunerea sancțiunilor pentru lipsa certificatului în cauză sau deținerea unui certificat nevalabil, va perturba activitatea entităților raportoare, în special a celor mici, având în vedere o insuficiență deja acută a resurselor umane dedicate domeniului prevenirii și combaterii spălării banilor. Astfel, abordarea optimă recomandată de organisme internaționale cum ar fi EBA (European Banking Authority), este ca responsabilitatea pentru instruirea personalului să revină entităților raportoare, aceasta să prezinte un proces continuu și adaptabil, dar nu impune de către stat. Adicional, cele mai bune practici în domeniu se bazează pe o combinație de supraveghere riguroasă și certificări voluntare, recunoscute de industrie. De exemplu, calificările de la ACAMS (Association of Certified Anti-Money Laundering Specialists) sau ICA (International Compliance Association) sunt recunoscute ca dovadă de competență în timpul inspecțiilor autorităților de supraveghere. Reieșind din cele menționate, considerăm oportună menținerea prevederilor ce țin de asigurarea procesului de formare profesională, fapt care va contribui la îmbunătățirea nivelului de cunoștințe în domeniu și revizuirea cerințelor privind certificatul de instruire	mecanisme de implementare proporționale și flexibile (inclusiv diversificarea furnizorilor de instruire, formate accesibile și perioade de tranziție), fără a elimina obligația de certificare. În același timp, certificarea nu substituie responsabilitatea entităților raportoare pentru instruirea continuă a personalului, ci o completează, oferind un instrument obiectiv de verificare a nivelului de cunoștințe și contribuind la evitarea abordărilor formale (check-the-box). Prin urmare, având în vedere angajamentele internaționale asumate și necesitatea consolidării capacităților în domeniu, propunerea de revizuire a cerinței privind certificarea obligatorie nu poate fi acceptată.
--	--	--

		obligatoriu – în vederea limitării impactului negativ asupra entităților raportoare mici, cele mai vulnerabile la modificările propuse.	
Uniunea Administratorilor Autorizați din Moldova	11.	Prin completarea Legii nr. 308/2017 cu art. 13¹ se instituie obligația pentru anumite categorii de persoane de a participa la instruire, de a susține examen și de a obține certificat în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor, finanțării terorismului și proliferării armelor de distrugere în masă. Printre aceste persoane sunt menționate persoana cu funcție de conducere de rang superior, persoana cu funcție de răspundere responsabilă de asigurarea conformității, precum și angajatul entității raportoare abilitat cu atribuții de asigurare a conformității politicilor și procedurilor cu cerințele legale în domeniu. Raportând aceste prevederi la modul de organizare și desfășurare a activității profesiilor libere, constatăm că fiecare administrator autorizat, avocat sau executor judecătoresc ar urma să fie obligat să participe la instruire, să susțină examen și să obțină un certificat într-un domeniu distinct de activitatea sa profesională. Totodată, nerespectarea obligației de certificare este sancționată cu prescripție sau amendă cuprinsă între 4 500 și 10 000 de lei. Uniunea înțelege intenția autorităților competente de a consolida mecanismele de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului și de a implica entitățile raportoare în realizarea obligațiilor legale. Cu toate acestea, considerăm că în procesul stabilirii acestor obligații trebuie respectat principiul proporționalității. Nu pot fi plasate pe același plan entitățile cu un număr mare de angajați, cum sunt instituțiile financiare sau alte entități corporative, și persoanele care desfășoară activitate profesională în mod individual, cum este cazul administratorilor autorizați. Sub acest aspect, promovarea proiectului de lege nu poate fi justificată prin necesitatea punerii în aplicare a directivei europene, deoarece Directiva (UE) 2015/849 și Directiva (UE) 2018/843 stabilesc, în esență, obligația entităților de a asigura instruirea personalului și formarea profesională continuă în domeniul prevenirii spălării banilor și finanțării terorismului. Aceste obiective pot fi realizate, de exemplu, în cadrul formării profesionale continue, care în cazul administratorilor autorizați se desfășoară anual și include 32 de ore de instruire profesională, fără instituirea unor examene suplimentare și fără sancțiuni pecuniare.	Nu se acceptă Instituirea obligației de instruire și certificare în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor, finanțării terorismului și proliferării armelor de distrugere în masă este necesară pentru asigurarea unui nivel uniform, verificabil și adecvat de competență pentru toate categoriile de entități raportoare, în funcție de riscurile asociate activităților desfășurate. Această măsură nu contravine directivei UE, ci reprezintă o dezvoltare la nivel național, permisă în vederea consolidării cadrului de prevenire și combatere a spălării banilor, în conformitate cu bunele practici internaționale și recomandările formulate în contextul evaluărilor externe. Totodată, certificarea obligatorie constituie o acțiune asumată de Republica Moldova în cadrul Planului de creștere, coordonat cu Comisia Europeană, fiind parte a angajamentelor de consolidare instituțională și de aliniere la standardele europene. Eliminarea sau limitarea acestei măsuri ar afecta implementarea angajamentelor asumate și ar diminua eficiența reformelor în curs. Aspectele invocate privind impactul asupra profesiilor libere pot fi gestionate prin aplicarea unor mecanisme proporționale și flexibile (inclusiv adaptarea formatelor de instruire și a termenelor de conformare), fără a elimina obligația de certificare.

		În considerarea celor expuse, Uniunea Administratorilor Autorizați din Moldova își exprimă poziția că proiectul Legii privind modificarea unor acte normative (consolidarea cadrului instituțional și certificarea în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului), în partea ce vizează introducerea art. 13¹ în Legea nr. 308/2017 privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului și modificarea art. 47¹ din Legea nr. 75/2020 privind procedura de constatare a încălcărilor în domeniul prevenirii spălării banilor și finanțării terorismului și modul de aplicare a sancțiunilor, depășește în mod esențial limitele de aplicare ale Directivelor (UE) nr. 2015/849 și nr. 2018/843. În forma propusă, proiectul instituie cerințe suplimentare nejustificate față de administratorii autorizați, care dețin deja autorizație profesională eliberată de Ministerul Justiției în condițiile legii și sunt supuși unui regim strict de formare profesională continuă și control profesional. În aceste condiții, introducerea unor obligații suplimentare de certificare, însoțite de sancțiuni contravenționale, riscă să afecteze în mod nejustificat exercitarea profesiei de administrator autorizat, fără a aduce o valoare adăugată reală în atingerea scopului urmărit de legislația în domeniul prevenirii spălării banilor și finanțării terorismului.	
Ministerul Finanțelor	12.	La art. I: pct. 7, ce vizează art.23 alin.(1), sintagma „<i>ofițeri de informații financiare</i>” urmează a fi substituită cu sintagma „<i>funcționari publici cu statut special</i>”. În acest sens, menționăm că în art.23 alin.(1) din Legea nr.308/2017 se specifică <u>categoriile de personal</u> ce urmează a activa în cadrul Serviciului, și nu titlurile de funcții specifice unei categorii de personal. Mai mult ca atât, structura instituției sub aspect de categorii de personal necesită a fi revizuită, fiind necesară menținerea actuală în art.23 alin.(1) din Legea nr.308/2017 a sintagmei „funcționari publici”, luându-se în considerație faptul că în cadrul instituției vor exista și subdiviziuni (servicii/secții sau direcții), în atribuțiile cărora nu se regăsesc sarcini privind gestionarea informațiilor aferente domeniului prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, precum și atribuții de supraveghere, control și monitorizare în domeniile de competență ale Serviciului (atribuții specifice doar ofițerilor de informații financiare (funcționarilor publici cu statut special)).	Se acceptă parțial Prevederile art. 23 au fost revizuite. Totodată, nu se reține necesitatea menținerii categoriei de personal contractual în structura normativă a Serviciului, întrucât, potrivit modelului instituțional propus, personalul este constituit din persoane cu funcții de demnitate publică și funcționari publici cu statut special, nefiind prevăzută categoria de personal contractual sau posturi de deservire tehnică în statul de personal. În ceea ce privește susținerea referitoare la existența unor subdiviziuni fără atribuții operaționale specifice domeniului prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, se precizează că acestea nu afectează calificarea juridică a funcției, întrucât funcționarii publici cu statut special pot exercita atribuții diferențiate în cadrul aceleiași autorități, în funcție de organizarea internă și de fișa postului.

	Concomitent, propunem excluderea sintagmei „și personal contractual” sau, după caz, substituirea cu sintagma „și personal de deservire tehnică”. Respectiv, art.23 urmează a fi revăzut în întregime reieșind din obiecțiile prezentate mai sus. Reieșind din cele expuse, urmează a fi exclus și art.IV alin.(3) din proiect.	Propunerea de excludere a art. IV alin. (3) nu se reține. Reorganizarea funcțiilor în funcții publice cu statut special reprezintă un element esențial al reformei instituționale și necesită o normă tranzitorie expresă, care să reglementeze mecanismul de implementare a noii structuri funcționale. Eliminarea acestei prevederi ar genera incertitudine juridică și ar afecta aplicarea unitară a legii. Prin urmare, art. IV alin. (3) se menține, fiind formulat astfel încât să reflecte caracterul instituțional al reorganizării și realizarea acesteia prin aprobarea statului de personal, în condițiile legii.
13.	La pct.10, referitor la art.25 alin.(2), menționăm că o prevedere similară se regăsește și la art.63 alin.(42) din Legea nr.158/2008. Însă, urmează a se ține cont că eliberarea din funcție în sensul Legii nr.158/2008 presupune încetarea raporturilor de muncă la inițiativa administrației (persoanei care are competența legală de numire în funcție). În art.25 alin.(1) din Legea nr.308/2017 sunt și cazuri de încetare a raporturilor de muncă, care pot avea loc la inițiativa salariatului (de ex., demisie) sau în circumstanțe ce nu depind de voința părților (de ex., expirarea termenului contractului individual de muncă). Astfel, atragem atenție că salariatul poate demisiona, aflându-se în una din situațiile, propuse la art.25 alin.(2) din proiect, sau contractul individual de muncă încetează, chiar dacă acest lucru se produce în perioada unei circumstanțe, prevăzute la art.25 alin.(2). Astfel, concluzionăm că urmează a fi selectate doar acele cazuri, când raporturile de serviciu încetează la inițiativa administrației (fiind contrapuse cele propuse la art.25 alin.(1) din proiect cu cele prevăzute la art.63 alin.(1) din Legea nr.158/2008).	Se acceptă parțial Observația este întemeiată sub aspectul delimitării cazurilor de încetare a raporturilor de serviciu și corelării cu regimul juridic general aplicabil funcției publice, astfel că interdicția eliberării din funcție în perioadele prevăzute la alin. (2) trebuie raportată exclusiv la situațiile în care încetarea raporturilor de serviciu intervine la inițiativa autorității, iar nu cazurilor de încetare care au loc la inițiativa persoanei sau în circumstanțe independente de voința părților. Totodată, preluarea mecanică a soluției din <i>Legea nr. 158/2008</i> nu este suficientă, fiind necesară adaptarea normei la specificul raportului de serviciu reglementat prin legea specială. Prin urmare, dispozițiile art. 25 alin. (2) a fost reformulată în sensul clarificării sferei de aplicare, prin limitarea expresă a interdicției la cazurile de eliberare din funcție dispuse la inițiativa Serviciului, fără a afecta dreptul persoanei de a înceta raportul de serviciu din proprie inițiativă sau în cazurile prevăzute de lege care nu depind de voința părților.
14.	La pct.12, alin.(2) din art.29 urmează a fi exclus, întru asigurarea aplicării uniforme a legislației în domeniul sistemului public de pensii. Modul de stabilire a stagiului de cotizare și a drepturilor de pensie este reglementat de Legea nr.156/1998 privind sistemul public de pensii, iar introducerea unor norme similare într-o lege sectorială va genera instituirea unor regimuri preferențiale de pensionare pentru această categorie de personal, fapt ce este inadmisibil.	Se acceptă parțial 1) Modificările la articolul 29 au fost excluse din proiect. 2) Cu privire la pretinsa asimilare a tuturor perioadelor de activitate Interpretarea potrivit căreia proiectul ar asimila în mod automat toate perioadele de activitate anterioare drept activitate în funcție publică cu statut special nu a fost

	În acest context, instituirea unor pensii și unor facilități suplimentare în raport cu regimul general al pensiilor determină, cu certitudine, tratamente diferențiate nejustificate în raport cu alte categorii de funcționari publici, precum și exercitarea unor presiuni suplimentare asupra sustenabilității financiare a bugetului asigurărilor sociale de stat. Totodată, prin proiect se propune că, indiferent de funcția exercitată, orice perioadă de activitate în cadrul Serviciului să fie considerată vechime în muncă și vechime în serviciul public. Analizând prevederea respectivă în coroborare cu art.IV alin.(4) din proiect, se constată că activitatea desfășurată anterior în calitate de personal contractual (de ex., chiar și personalul de deservire tehnică) sau funcționar public se propune a fi asimilată activității unui funcționar public cu statut special, ceea ce este la fel inadmisibil. Or, echivalarea perioadelor de activitate este nejustificată din perspectiva naturii muncii prestate. La fel, recunoașterea acestor perioade ca activitate în statut special va genera drepturi suplimentare (vechime în muncă de funcționar public cu statut special, pensii speciale) fără ca persoana să fi exercitat efectiv atribuțiile aferente acestui statut, ceea ce duce la inechități și impact bugetar nejustificat. Având în vedere argumentele prezentate, urmează a fi exclus suplimentar și art.IV alin.(4) din proiect.	reținută, or recunoașterea experienței profesionale dobândite anterior nu echivalează cu recalificarea juridică retroactivă a raporturilor de serviciu și nu generează, în sine, drepturi suplimentare în afara cadrului legal aplicabil. Totodată, stabilirea stagiului de cotizare și perioadelor de activitate se realizează exclusiv în condițiile <i>Legii nr. 156/1998</i>, iar eventualele drepturi aferente sunt determinate potrivit acesteia, nu prin legea specială. 3) Cu privire la art. IV alin. (4) Propunerea de excludere a art. IV alin. (4) nu a fost reținută, deoarece norma are caracter tranzitoriu și urmărește asigurarea continuității carierei și drepturilor personalului în contextul reorganizării instituționale, fără a produce efecte retroactive și fără a recalifica natura juridică a raporturilor anterioare.
15.	<i>La pct.12, cu referire la art. 30 alin.(2), (4) și (6),</i> având în vedere categoria extinsă a personalului Serviciului, precum și pentru a evita crearea unei inechități față de celelalte autorități din domeniul securității statului și al ordinii publice, urmează a fi exclusă sintagma „<i>persoanei cu funcție de demnitate publică sau al</i>” și substituirea sintagmei „<i>Personalul Serviciului</i>” cu sintagma „<i>Funcționarii publici cu statut special</i>”, cu declinările de rigoare. Mai mult ca atât, luând în considerație faptul că propunerile de modificare presupun extinderea numărului de persoane care vor beneficia de asistență medicală și tratament medical (ambulatoriu și staționar) din contul statului, și, respectiv, cheltuieli suplimentare din bugetul de stat, precum și faptul că nu este clar ce a avut în vedere autorul proiectului prin completarea alineatului cu textul „pentru personalul autorităților din domeniul securității statului și ordinii publice”, propunem excluderea alineatului (5) din art.30.	Nu se acceptă Propunerea privind restrângerea sferei de aplicare a garanțiilor și excluderea alin. (5) de la art. 30 din <i>Legea nr. 308/2017</i>, nu se acceptă, întrucât garanțiile respective sunt deja consacrate în lege și sunt justificate de natura și condițiile de exercitare a funcției. Reieșind din obiecția înaintată, se precizează că modificările aduse la art. 27-30 au caracter exclusiv tehnic, fiind determinate de necesitatea alinierii terminologiei utilizate în cuprinsul actului normativ la noile funcții instituționale introduse, respectiv „directorul adjunct” și „ofițerul/ofițerii de informații financiare”. Astfel, modificările propuse au caracter de racordare terminologică și consolidare instituțională, fără a genera efecte juridice noi de natură să afecteze drepturi sau obligații.

			În aceste condiții, nu poate fi reținută existența unei extinderi nejustificate a sferei de aplicare a normei, ci doar o reformulare necesară pentru acuratețea normativă.
16.	<i>La pct.13 din proiectul de lege, cu referire la art. 30¹ alin. (2)</i> menționăm că acesta necesită a fi revizuit în totalitate, dat fiind faptul că cuantumul indemnizației propus de autor depășește valorile stabilite pentru funcționarii publici cu statut special din cadrul altor autorități, fapt ce conduce la tratament diferențiat față de reglementările aplicabile autorităților din domeniul securității statului și al ordinii publice. Mai mult ca atât, instituirea indemnizațiilor la încetarea raporturilor de serviciu va genera implicații financiare pe termen lung, care nu au fost estimate în Nota de fundamentare, constituind astfel o povară suplimentară pentru bugetul de stat. În acest context, atragem atenția că referitor la instituirea de norme care prevăd garanții sociale preferențiale, Ministerul Finanțelor exprimă un dezacord categoric cu abordarea respectivă care implică fragmentarea sistemului de protecție socială, promovarea intereselor de grup după criterii profesionale determinând în cele din urmă, o deviere gravă de la principiile unui sistem coerent, echitabil de protecție socială. În acest sens, recomandarea insistentă este preluarea și promovarea exclusivă a politicilor pe dimensiunea dată de către autoritatea publică centrală responsabilă de domeniul social.	Se acceptă parțial Reglementarea indemnizației unice la încetarea raportului de serviciu, prevăzută la art. 30¹ alin. (2), reprezintă o garanție specifică funcției publice cu statut special, determinată de natura atribuțiilor exercitate în cadrul Serviciului, de regimul de incompatibilități și restricții aplicabil, precum și de expunerea la riscuri profesionale și responsabilități sporite aferente activității de inteligență financiară. În aceste condiții, instituirea unei asemenea indemnizații are caracter compensatoriu și este justificată obiectiv de particularitățile funcției, iar argumentul privind existența unor diferențe de cuantum în raport cu alte autorități nu poate fi reținut ca temei pentru revizuirea normei, or principiul egalității nu presupune uniformitate absolută, ci tratament juridic diferențiat în funcție de situații diferite. Specificul activității Serviciului, inclusiv prin prisma obligațiilor internaționale asumate și exigențelor privind independența operațională și integritatea personalului justifică instituirea unor garanții adecvate acestuia. Totodată, prevederile analizate nu instituie un regim de pensie specială și nu afectează cadrul general al sistemului public de pensii, indemnizația având un caracter unic și neperiodic, distinct de prestațiile de asigurări sociale. Prin urmare, nu poate fi reținut argumentul privind fragmentarea sistemului de protecție socială. În ceea ce privește impactul financiar, acesta a fost reflectat în nota de fundamentare.	
17.	<i>La art. III din proiectul de lege, cu referire la propunerea de completare a Anexei nr.6 din Legea nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, cu titluri noi de funcții,</i> ținem să menționăm că, actualmente, Ministerul Finanțelor este în proces intens de revizuire a grilei unice de salarizare din sectorul bugetar, repoziționarea funcțiilor bugetare, aprobarea ierarhiei finale a funcțiilor din sectorul bugetar, estimarea impactului financiar	Se acceptă parțial Art. III se propune a fi modificat în vederea corelării completării anexei nr. 6 la <i>Legea nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar</i> cu reglementarea funcției publice cu statut special din cadrul Serviciului, inclusiv sub aspectul funcțiilor de conducere.	

		aferent grilei unice de salarizare din sectorul bugetar revizuite, precum și elaborarea și promovarea proiectului de Lege cu privire la modificarea Legii nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar și a Hotărârii Guvernului nr. 1231/2018 pentru punerea în aplicare a prevederilor Legii nr. 270/2018. În acest sens, insistăm asupra faptului ca propunerile de instituire a unor titluri/funcții noi în Legea 270/2018 urmează a fi corelate cu procesele date, pentru a nu admite lacune în salarizarea personalului dat. Astfel, la etapa actuală, atragem atenția că Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor urmează să revină către Ministerul Finanțelor cu fundamentarea propunerilor de instituire a funcțiilor propuse, anexând toate documentele aferente funcțiilor date în conformitate cu Anexa nr.9 la Hotărârea Guvernului nr.1231/2018 pentru punerea în aplicare a prevederilor Legii nr.270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, pentru a fi luate decizii privind necesitatea evaluării în cadrul procesului de evaluare a tuturor funcțiilor din sectorul bugetar. Ulterior, urmare a prezentării informațiilor solicitate, Ministerul Finanțelor va decide asupra posibilității și necesității instituirii funcțiilor date în lege. În cele din urmă, reieșind din faptul că instituirea funcțiilor noi propuse de către autorul proiectului generează costuri suplimentare, menționăm că la Nota de fundamentare a proiectului urmează a fi aduse completări și detalieri ținându-se cont de prevederile art.17 alin.(2) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014, potrivit căroră pe parcursul anului bugetar nu pot fi puse în aplicare decizii care conduc la majorarea cheltuielilor bugetare, dacă impactul financiar al acestora nu este prevăzut în buget.	Propunerea de instituire a funcțiilor „ofițer de informații financiare”, „ofițer superior de informații financiare” și „ofițer principal de informații financiare” derivă din necesitatea reflectării în sistemul de salarizare a noii structuri instituționale și funcționale a Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, astfel cum aceasta rezultă din modificările aduse la legea specială. În acest sens, completarea Anexei nr. 6 nu constituie o inițiativă izolată, ci o măsură de corelare legislativă menită să asigure coerența între statutul funcțiilor reglementate prin legea specială și încadrarea acestora în sistemul unitar de salarizare. Faptul că Ministerul Finanțelor se află în proces de revizuire a grilei unice de salarizare nu constituie, în sine un impediment juridic pentru promovarea modificărilor propuse. Procesele respective au caracter continuu și nu pot suspenda necesitatea adaptării cadrului normativ existent la evoluțiile instituționale intervenite. Totodată, corelarea cu procesul de evaluare a funcțiilor din sectorul bugetar și prezentarea documentației conform <i>Hotărârii Guvernului nr. 1231/2018</i> reprezintă cerințe de ordin procedural și tehnic, care pot fi realizate în paralel cu procesul de promovare a proiectului de lege, fără a condiționa însă oportunitatea reglementării. În ceea ce privește impactul bugetar, se reține că, potrivit art. 17, alin. (2) din <i>Legea nr. 181/2014 privind finanțele publice și responsabilitatea bugetar-fiscală</i>, aplicarea măsurilor care implică majorarea cheltuielilor bugetare este condiționată de existența resurselor financiare aprobate. Corespunzător această exigență vizează etapa de implementare a normei, și nu împiedică, per se, adoptarea reglementării urmând ca efectele financiare să fie gestionate în cadrul procesului bugetar. Prin urmare, necesitatea completării Notei de fundamentare cu estimări detaliate ale impactului financiar este justificată, însă aceasta nu afectează validitatea și oportunitatea reglementării propuse.
Banca Națională a Moldovei	18.	Cu referire la <i>Art. II pct. 3 din proiectul de lege</i> semnalăm unele rezerve aferente necesității instituirii unui mecanism de sancționare imperativ pentru nerespectarea obligației de certificare.	Se acceptă parțial Se consideră oportună revizuirea mecanismului de sancționare prin eliminarea sancțiunii pecuniare aplicate

	Instruirea continuă și dezvoltarea competențelor profesionale în materie de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului constituie un standard internațional unanim acceptat, însă atât Recomandările FATF, cât și cadrul normativ european tratează această cerință preponderent ca o responsabilitate instituțională a entităților raportoare, care au obligația de a asigura formarea adecvată și periodică a personalului relevant, și nu ca o obligație individuală sancționabilă pecuniar pentru simpla nedeținere a unui certificat formal. Similar cadrului legal național, analiza practicii internaționale (inclusiv Regatul Unit, Germania, România) relevă faptul că statele au instituit obligația entităților raportoare de a asigura instruirea adecvată și continuă a personalului în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului. Nerespectarea acestei obligații atrage, de regulă, sancționarea entității raportoare sau, după caz, a persoanei responsabile de asigurarea conformării programului AML/CFT cu cerințele legislației aplicabile. În același timp, deținerea certificatelor profesionale AML este tratată, în majoritatea jurisdicțiilor, ca fiind voluntară sau solicitată exclusiv în temei contractual, și nu ca o condiție legală generală sancționabilă în sine.	pentru nerespectarea obligației de certificare, având în vedere practicile internaționale și necesitatea asigurării unui cadru proporțional. Totodată, în vederea menținerii eficienței măsurii și a asigurării unui nivel adecvat de competență în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, se va institui o prevedere expresă potrivit căreia persoanele vizate nu vor putea exercita atribuțiile specifice funcției de conformitate AML/CFT în lipsa deținerii certificatului corespunzător. Această abordare permite atingerea obiectivului de profesionalizare și standardizare a competențelor, fără aplicarea unor sancțiuni pecuniare directe, asigurând totodată conformitatea cu angajamentele asumate și bunele practici internaționale. Art. 13¹ se completează cu următoarea prevedere: ”(2) Persoanele prevăzute la art. 13¹ alin. (1) nu pot exercita activitatea în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor, finanțării terorismului și proliferării armelor de distrugere în masă, în lipsa deținerii unui certificat valabil de instruire în domeniul respectiv. În cazul constatării lipsei certificatului, entității raportoare i se acordă un termen de remediere de până la 3 luni pentru asigurarea conformării.”
19.	Totodată, instituirea sancțiunilor pentru lipsa certificatului de instruire sau deținerea unui certificat nevalabil, în absența demonstrării unui pericol social concret sau a unei încălcări efective a obligațiilor de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului, ridică semne de întrebare sub aspectul corespunderii principiului proporționalității și al necesității intervenției sancționatorii (nu aduce atingere unor valori sociale concrete). Totuși, în cazul aprecierii necesității completării capitolului IV Faptele ce constituie încălcări ale prevederilor legislației cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului și sancțiunile aplicate din Legea nr. 75/2020 cu art. 47¹ „Nerespectarea obligației de certificare”, urmează a se reflecta suplimentar în nota de fundamentare raționamentele care justifică intervenția punitivă pentru lipsa certificatului sau deținerea unui certificat nevalabil în domeniul prevenirii și combaterii spălării	Se acceptă Propunerea vizată a fost exclusă.

		banilor, finanțării terorismului și proliferării armelor de distrugere în masă. Sub aspect redacțional, propunem expunerea <i>art. 47¹</i> într-o formă similară cu normele juridice conținute la cap. IV din Legea nr. 75/2020 pentru a asigura coerența și predictibilitatea normei juridice. Redacția propusă este incertă în privința identificării subiectului răspunderii pentru neasigurarea instruirii și certificării în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor, finanțării terorismului și proliferării armelor de distrugere în masă. Totodată, atragem atenția asupra necesității corelării cu art. 131 alin. (1) din Legea nr. 308/2017 de la Art. I pct. 2 din prezentul proiect de lege care stabilește că „<i>Instruirea și certificarea în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor, finanțării terorismului și proliferării armelor de distrugere în masă se asigură de către entitățile raportoare...</i>”.	
	20.	La Art. I pct.2, în ceea ce privește aplicarea art. 13¹ alin. (3) propus „Organele cu funcții de supraveghere a entităților raportoare, în cadrul măsurilor de supraveghere, verifică existența și valabilitatea certificatelor de instruire” este incertă capacitatea autorităților de supraveghere de verificare a autenticității certificatelor de instruire, în condițiile în care emitentul certificatelor este o autoritate distinctă (SPCSB). Totodată, se va specifica dacă prin termenul „valabilitate” se are în vedere termenul (3 ani) sau alte cerințe de autenticitate. Prin urmare, apreciem oportun reconsiderarea mecanismului de sancționare pentru lipsa certificatului de instruire sau deținerea unui certificat nevalabil prin prisma celor expuse mai sus și păstrarea mecanismului de aplicare a sancțiunilor doar în situația constatării unor încălcări efective ale obligațiilor de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului.	Se acceptă parțial Mecanismul de sancționare pentru lipsa certificatului de instruire a fost reconsiderat. Prevederea privind verificarea existenței și valabilității certificatelor de instruire de către autoritățile de supraveghere este necesară pentru asigurarea unui mecanism eficient de monitorizare a respectării cerințelor legale și pentru menținerea unui nivel adecvat de competență în domeniul AML/CFT. În acest sens, capacitatea de verificare a autenticității certificatelor va fi asigurată prin instituirea unor mecanisme administrative corespunzătoare, inclusiv evidențe centralizate gestionate de SPCSB sau alte soluții digitale care permit validarea certificatelor de către autoritățile competente. Noțiunea de „valabilitate” vizează termenul de valabilitate al certificatului.
Ministerul Sănătății	21.	Întru evitarea dublărilor inutile a noțiunilor din proiect, la art.30, alin. (5) de exclus cuvintele ”și la tratament medical”, și la art. 23², alin.(1), lit. j) de exclus textul ”, ocrotirii sănătății”.	Se acceptă Propunerea de la articolul 30 a fost exclusă din proiect. Referitor la propunerea pentru articolul 23², acesta a fost ajustat corespunzător.
Ministerul Muncii și Protecției Sociale	22.	Sistemul public de asigurări sociale se organizează și funcționează pe baza unor principii clar definite, printre care principiul egalității, care asigură tuturor participanților la sistemul public, contribuabili și beneficiari, un tratament nediscriminatoriu în ceea ce privește drepturile și obligațiile prevăzute de lege, principiul	Precizare Propunerilor de la articolele 29 și 30 au fost excluse din proiect.

		obligativității, potrivit căruia persoanele fizice și juridice au, conform legii, obligația de a participa la sistemul public și principiul contributivității, conform căruia drepturile de asigurări sociale se cuvin pe temeiul contribuțiilor de asigurări sociale plătite. Totodată, noțiunea de <i>protecție socială</i> înglobează în sine atât prestațiile acordate prin sistemul de asigurări sociale, cât și prestațiile sociale acordate prin sistemul de asistență socială. Astfel, art. 29 „<i>Asigurarea cu pensii</i>” și art. 30 „<i>Protecția socială</i>” din proiectul de lege examinat nu pot fi distincte, or dreptul la prestații sociale este garantat prin efectul Legii nr. 489/1999 cu privire la sistemul public de asigurări sociale, corelativ contribuțiilor de asigurări sociale. Se consideră inoportună reglementarea prevăzută la alin. (1) al art. 30 din proiect, motiv pentru care se propune excluderea acesteia. Dispozițiile actului normativ urmează a avea caracter exhaustiv, evitându-se trimiterea, în cadrul Legii nr. 308/2017 privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, care constituie lege specială, la alte acte normative. În scopul corelării cu cadrul normativ în vigoare, se propune ajustarea art. 29 și art. 30 din proiectul de lege prin instituirea unor reglementări cu caracter general. Indiferent de categoria de personal a Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor (persoană cu funcție de demnitate publică, funcționar public sau personal contractual), aceștia au calitatea de persoane asigurate, din veniturile salariale fiind achitate contribuții de asigurări sociale. În consecință, aceștia beneficiază de întregul spectru de prestații sociale prevăzut de legislația în vigoare, fără a fi necesară instituirea unor reglementări speciale suplimentare.	
Uniunea Avocaților din Republica Moldova	23.	Uniunea Avocaților, consideră în partea în care proiectul instituie un regim de instruire obligatorie, certificare periodică și sancționare pentru lipsa certificatului, pentru sectorul profesiilor juridice reglementate în special ce vizează avocații, în redacția propusă, nu poate fi susținut, deoarece contravine actelor normative speciale ce reglementează profesia de avocat, dublează competențele organelor de autoadministrare ale profesiei și afectează autonomia profesiei de avocat. Astfel potrivit art. 1 alin. (2) din Legea nr. 1260/2002 cu privire la avocatură, profesia de avocat este liberă și independentă, cu organizare și funcționare autonomă, iar potrivit art. 4 alin. (1) din aceeași lege, cadrul juridic al activității de avocat este constituit din	Nu se acceptă Mecanismul de sancționare pentru lipsa certificatului de instruire a fost reconsiderat. Totodată, autonomia profesiei de avocat nu are caracter absolut și nu poate fi interpretată în sensul excluderii avocaților din sfera obligațiilor imperative instituite prin legislația specială în domenii de interes major, precum prevenirea și combaterea spălării banilor, finanțării terorismului și proliferării armelor de distrugere în masă. Faptul că profesia este liberă, independentă și autonomă sub aspectul organizării și funcționării nu

	Constituție, Legea cu privire la avocatură, alte legi, statutul profesiei de avocat și tratatele internaționale aplicabile. În același sens, art. 1 alin. (1) și art. 2 alin. (2) din Statutul profesiei de avocat consacră expres faptul că profesia de avocat este o profesie cu organizare, funcționare și conducere autonomă, iar condițiile în care activează avocatul, formele de organizare a profesiei, garanțiile și regulile de exercitare sunt strict reglementate de Lege și Statut. Mai mult, art. 39 alin. (1) din Statut stabilește în mod expres că organele de autoadministrare ale avocaților sunt organizate și funcționează în baza principiului autonomiei, iar alin. (2) al aceluiași articol statuează că organele profesiei au sarcina permanentă de a asigura exercitarea calificată a dreptului la apărare, inclusiv prin organizarea corespunzătoare a pregătirii profesionale inițiale și continue a avocaților și avocaților stagiați. Prin urmare, materia instruirii profesionale a avocaților nu este o zonă cu vid de reglementare, ci una aflată deja în nucleul competențelor profesiei de avocat. În același sens, Legea cu privire la avocatură stabilește la art. 35 alin. (1) că Uniunea Avocaților este organul de autoadministrare al avocaților, iar alin. (6) lit. b¹⁾ din același articol prevede expres că în cadrul Uniunii Avocaților se constituie și funcționează Centrul de Instruire a Avocaților. La rândul său, art. 39 lit. d), d¹⁾, d²⁾ și n³⁾ din Legea nr. 1260/2002 conferă Consiliului Uniunii Avocaților atribuții de a adopta hotărâri privind pregătirea și perfecționarea profesională a avocaților, de a aproba programul de formare continuă, de a aproba Regulamentul CIA, precum și de a aproba procedura verificării respectării de către avocați a obligațiilor ce le revin în conformitate cu Legea nr. 308/2017 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului și de a supraveghea respectarea acestor obligații. Aceasta înseamnă că inclusiv componenta AML/CFT a profesiei de avocat este deja integrată, prin lege, în competența Consiliului UARM. Statutul profesiei de avocat la art. 11 alin. (1), stabilește că avocații sunt obligați să își actualizeze permanent cunoștințele și să își îmbunătățească pregătirea profesională. Art. 11 alin. (2) prevede că toate organele profesiei și instituțiile care activează sub autoritatea acestora sunt obligate să asigure condițiile necesare pregătirii profesionale continue. Art. 11 alin. (3) statuează că pregătirea profesională continuă se realizează în cadrul Uniunii Avocaților, barourilor și formelor de exercitare a profesiei, iar art. 11	echivalează cu o exonerare de la respectarea standardelor naționale obligatorii aplicabile entităților raportoare atunci când avocatul desfășoară activități care intră în mod expres sub incidența <i>Legii nr. 308/2017</i>. Autonomia protejează organizarea internă și independența profesională, dar nu poate limita competența legiuitorului de a institui obligații legale într-un domeniu ce ține de securitatea sistemului financiar și de interesul public general. În aceste condiții, aplicarea unor cerințe minime obligatorii de instruire și certificare nu reprezintă o ingerință nejustificată, ci o consecință firească a includerii în acest regim juridic special. Argumentul potrivit căruia există deja un sistem intern de instruire și certificare în cadrul profesiei nu este suficient pentru a exclude aplicarea unui mecanism legal suplimentar. Formarea profesională continuă reglementată de <i>Legea cu privire la avocatură</i> și de <i>Statutul profesiei</i> are un caracter general și acoperă ansamblul obligațiilor profesionale, în timp ce instruirea în domeniul AML/CFT presupune existența unor standarde minime specifice, uniforme și verificabile la nivel național. Suprapunerea parțială a acestor domenii nu exclude intervenția legiuitorului, în special în situația în care eficiența mecanismelor existente nu este demonstrată prin rezultate concrete. În acest sens, datele relevante privind sectorul avocaților indică faptul că acesta este caracterizat de un nivel de risc mediu-înalt, potrivit <i>Evaluării naționale a riscurilor</i>, iar printre vulnerabilitățile identificate se regăsesc deficiențe în identificarea și raportarea tranzacțiilor suspecte. Mai mult, nivelul practic inexistent al raportărilor provenite din sectorul avocaților nu poate fi interpretat ca o dovadă a unui grad adecvat de conformare sau de cunoaștere a obligațiilor legale. În contextul unui risc mediu-înalt, absența raportărilor constituie, dimpotrivă, un indicator al unor curențe sistemice în aplicarea cadrului AML/CFT, fie sub aspectul înțelegerii obligațiilor, fie al delimitării corecte a situațiilor supuse raportării.
--	--	---

	alin. (5) prevede că controlul pregătirii profesionale continue este un domeniu ce ține de competența Uniunii Avocaților. În fine, art. 11 alin. (6) stabilește expres că organele profesiei de avocat vor certifica periodic pregătirea profesională continuă a fiecărui avocat. Or, această normă este esențială: certificarea pregătirii profesionale continue a avocatului aparține deja organelor profesiei. Mai mult decât atât, art. 1 pct. 1-3 din Regulamentul CIA stabilesc că, CIA este o structură autonomă din cadrul Uniunii Avocaților, că activează în baza Legii cu privire la avocatură, a Statutului profesiei de avocat și a propriului Regulament și că asigură instruirea inițială și continuă a avocaților și avocaților stagiați. Art. 2 atribuie CIA competența de a instrui avocații, de a identifica necesitățile de instruire, de a asigura calitatea instruirilor și de a ține evidența orelor de instruire. Art. 3 prevede că Centrul elaborează planurile de instruire, organizează cursuri, selectează formatorii, propune spre aprobare instituțiile ale căror instruirii urmează să fie omologate și ține evidența anuală a orelor de instruire continuă. Art. 4 mai stabilește că instruirea obligatorie și acumularea orelor obligatorii se realizează în modalitățile prevăzute de art. 11 alin. (4) din Statut, iar numărul orelor poate fi confirmat de CIA. Prin urmare, sistemul de instruire, evaluare, evidență și certificare a pregătirii profesionale a avocaților există deja, este funcțional și este reglementat prin norma specială. Din această perspectivă, propunerea de completare a Legii nr. 308/2017 cu art. 13¹, potrivit căruia instruirea și certificarea în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor, finanțării terorismului și proliferării armelor de distrugere în masă se asigură printr-un mecanism unificat, iar programul, procedura de certificare și conținutul certificatului se stabilesc prin ordinul directorului SPCSB, creează pentru sectorul profesiei de avocat un regim paralel, incompatibil cu principiul aplicării legii speciale și cu autonomia profesiei de avocat. De altfel, art. 4 alin. (1) lit. j) din Legea nr. 308/2017 include avocații prin entitățile raportoare, însă numai în cazurile și pentru operațiunile expres prevăzute de lege, ceea ce confirmă că obligațiile AML/CFT ale avocatului sunt limitate la anumite activități specifice și nu se confundă cu întreaga activitate profesională a avocatului. În paralel, art. 15 alin. (1) lit. d) din aceeași lege prevede expres că UARM este organul cu funcții de supraveghere pentru avocații prevăzuți la art. 4 alin. (1) lit. j). Mai mult, art. 15 alin. (2) lit. a)-d)	În aceste condiții, nu se poate susține că mecanismele interne existente asigură un nivel suficient de pregătire și conformare, astfel încât să excludă necesitatea unei intervenții legislative. Instituirea unui mecanism de certificare nu trebuie privită ca o formalitate administrativă, ci ca un instrument de garantare a unui nivel minim verificabil de cunoaștere și aplicare a obligațiilor AML/CFT. Lipsa unor rezultate măsurabile în planul raportării și al detectării suspiciunilor justifică intervenția statului în vederea standardizării acestui nivel minim. Obiecțiile privind pretinsa dublare a competențelor nu poate fi susținută. Proiectul nu afectează structura de autoadministrare a profesiei și nu transferă competențele disciplinare sau de organizare internă ale acesteia. El instituie un mecanism specific într-un domeniu reglementat distinct, în care statul are obligația de a asigura coerența și eficiența cadrului de prevenire și combatere a spălării banilor. Coexistența unor competențe profesionale și a unor standarde naționale obligatorii nu este incompatibilă, ci reflectă natura complexă a domeniului AML/CFT. Invocarea principiului legii speciale nu este una determinantă. <i>Legea nr. 1260/2002</i> reglementează organizarea profesiei de avocat, în timp ce <i>Legea nr. 308/2017</i> instituie un regim special aplicabil tuturor entităților raportoare, inclusiv profesiilor juridice. În raport cu obligațiile de prevenire și combatere a spălării banilor, <i>Legea nr. 308/2017</i> are caracter special, iar aplicarea acesteia nu poate fi limitată prin invocarea autonomiei profesiei. Secretul profesional nu este afectat de mecanismul de instruire și certificare propus. Dimpotrivă, complexitatea regimului aplicabil avocaților, inclusiv necesitatea delimitării între informațiile protejate și cele care pot genera obligații legale, justifică existența unor standarde clare și verificabile de pregătire. Mecanismul propus nu extinde obligațiile de raportare și nu modifică limitele secretului profesional, ci urmărește doar asigurarea cunoașterii corecte a acestora. Faptul că Uniunea Avocaților exercită funcții de supraveghere în raport cu avocații prevăzuți la art. 4 alin.
--	---	--

	recunoaște organelor de supraveghere competența de a emite acte normative, de a aproba ghiduri și recomandări pentru entitățile supravegheate, de a monitoriza și verifica aplicarea legii și de a solicita informații și documente. Tot Legea nr. 308/2017 prevede, la art. 13 alin. (1) – (3), că entitățile raportoare stabilesc politici, proceduri și controale interne pentru gestionarea riscurilor, iar aceste politici și proceduri trebuie să fie proporționale cu riscul, precum și cu natura și dimensiunea entității raportoare. Aceeași formă cere existența unui program continuu de instruire, dar nu impune, în forma actuală a legii, monopolul unei singure autorități asupra tuturor formelor de instruire pentru toate sectoarele. Dimpotrivă, rațiunea art. 13 este una de adaptare sectorială, în funcție de specificul fiecărei entități raportoare. Pentru avocați, această adaptare sectorială se realizează tocmai prin competența UARM și CIA. Prin urmare, proiectul de lege, în măsura în care uniformizează mecanismul de instruire și certificare pentru toate categoriile de entități raportoare, ignoră exigența legală a proporționalității și specificului profesional. Problema este cu atât mai serioasă cu cât profesia de avocat beneficiază de un regim distinct și în ceea ce privește secretul profesional și limitele obligației de raportare. Art. 11 alin. (11) din Legea nr. 308/2017 exclude de la aplicarea obligațiilor de raportare entitățile prevăzute la art. 4 alin. (1) lit. j), în măsura în care informațiile sunt primite de la client sau obținute în legătură cu evaluarea situației juridice a acestuia ori în legătură cu apărarea sau reprezentarea în procese judiciare, inclusiv în legătură cu consilierea privind inițierea sau evitarea unui proces. În plus, art. 12 alin. (6) din aceeași lege recunoaște expres că divulgarea informației către organele cu funcții de supraveghere include și divulgarea către organele de autoreglementare cu funcții de supraveghere. Aceasta demonstrează încă o dată că legiuitorul a construit deja un model în care sectorul avocaților este supravegheat prin propriul organ de autoreglementare, nu prin substituirea acestuia. Suplimentar, proiectul ignoră existența Acordului de cooperare dintre SPCSB și UARM, care stabilește printre domeniile de colaborare evaluarea riscurilor sectorului avocaților, optimizarea cadrului normativ, elaborarea și actualizarea instrucțiunilor, recomandărilor și ghidurilor pentru avocați, elaborarea cadrului normativ intern și deontologic pentru implementarea legislației	(1) lit. j) din <i>Legea nr. 308/2017</i> nu exclude competența statului de a institui standarde minime de pregătire la nivel național. Funcția de supraveghere sectorială și politica publică în domeniul AML/CFT sunt dimensiuni distincte, care pot coexista fără a se anula reciproc. De asemenea, lipsa unui acord de cooperare în vigoare între SPCSB și Uniunea Avocaților, după denunțarea celui anterior în 2023, nu poate constitui un argument împotriva proiectului. Dimpotrivă, absența unui cadru instituțional formalizat de cooperare evidențiază necesitatea unor reglementări clare și uniforme la nivel legislativ, care să asigure un minim de coerență și predictibilitate în aplicarea obligațiilor AML/CFT. Critica privind delegarea unor aspecte tehnice către ordinul directorului SPCSB nu infirmă legitimitatea mecanismului, ci poate eventual justifica o clarificare a limitelor delegării. În măsura în care legea stabilește obligația de certificare, iar actele subordonate reglementează doar elementele tehnice de implementare, nu se poate reține existența unei delegări excesive. În concluzie, argumentele invocate de Uniunea Avocaților nu demonstrează incompatibilitatea mecanismului propus cu regimul juridic al profesiei de avocat. Ele relevă cel mult necesitatea unei implementări atente și a unei clarificări a unor aspecte tehnice, fără a justifica excluderea avocaților din sfera de aplicare a proiectului. Având în vedere nivelul de risc mediu-înalt al sectorului, lipsa unor rezultate concrete în planul raportării și necesitatea asigurării unui standard minim uniform de pregătire, includerea avocaților în mecanismul de instruire și certificare apare ca fiind justificată și necesară.
--	--	---

	AML/CFT, organizarea și participarea la instruiți, schimbul de informații și formarea, la nevoie, a grupurilor mixte de control. Tot Acordul subliniază respectarea principiilor legalității, competenței, reciprocității, necesității și proporționalității, iar art. 7 consacră expres importanța respectării secretului profesional și a menținerii unei linii clare de demarcație între consilierea juridică tradițională și activitățile care intră sub incidența obligațiilor AML/CFT. Din punct de vedere al tehnicii legislative, proiectul este de asemenea problematic ori art. 13¹ alin. (2) delegă către ordinul directorului SPCSB elemente esențiale ale regimului juridic nou instituit: programul de instruire, procedura de certificare, forma și conținutul certificatului. Ulterior, art. II pct. 3 din proiect introduce o normă sancționatorie pentru lipsa certificatului sau deținerea unui certificat nevalabil. Or, pentru avocați, o astfel de soluție înseamnă că un act administrativ departamental emise de directorul SPCSB ar deveni determinant pentru existența unei obligații a cărei încălcare atrage răspundere. În condițiile în care, pentru profesia de avocat, instruirea, certificarea și supravegherea conformării AML/CFT sunt deja plasate de legea specială și de Statut în competența UARM, o asemenea delegare este excesivă și incompatibilă cu exigențele previzibilității și coerenței legislative. Nota de fundamentare justifică proiectul justifică proiectul prin existența unor <i>"niveleuri inegale de pregătire"</i> în rândul entităților raportoare și prin necesitatea unui <i>"standard unitar de pregătire profesională"</i>. Această argumentare poate fi înțeleasă la nivel general pentru anumite sectoare, însă nu poate fi extrapolată automat asupra profesiei de avocat. Pentru avocați există deja: (i) Cadrul legal special al pregătirii continue; (ii) Competența expresă a Consiliului UARM în materia formării și verificării respectării obligațiilor prevăzute de Legea nr. 308/2017; (iii) Existența CIA ca structură autonomă specializată; (iv) Un acord instituțional de cooperare cu SPCSB. Prin urmare, afirmația din nota de fundamentare potrivit căreia soluția propusă răspunde unei nevoi de standardizare fără alternative suficiente nu este convingătoare pentru sectorul avocaților. În consecință, Uniunea Avocaților consideră că proiectul, în partea privind certificarea obligatorie a entităților raportoare, este necorespunzător în raport cu sectorul avocaturii.	
--	---	--

		Din aceste considerente, UARM emite aviz negativ asupra proiectului de lege în redacția actuală și solicită revizuirea substanțială a acestuia, după cum urmează: 1. Excluderea expresă a avocaților din sfera mecanismului unic de certificare prevăzut de noul art. 13¹ din Legea nr. 308/2017; 2. Introducerea unei norme speciale potrivit căreia, pentru sectorul avocaților, instruirea și certificarea în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului se realizează de UARM prin Centrul de Instruire a Avocaților, în coordonare metodologică și cooperare cu SPCSB; 3. Recunoașterea expresă a faptului că instruirile organizate de CIA și certificate de organele profesiei constituie dovadă suficientă a îndeplinirii obligației de pregătire profesională în domeniul AML/CFT pentru avocați; 4. Menținerea rolului SPCSB în raport cu sectorul avocaților la nivel de cooperare, suport metodologic, ghiduri, recomandări și activități comune, fără substituirea competențelor UARM; 5. Excluderea aplicării sancțiunii pentru lipsa certificatului SPCSB în privința avocaților care îndeplinesc obligațiile de instruire și certificare stabilite prin Legea cu privire la avocatură, Statutul profesiei și actele organelor profesiei.	
Camera Notarială	24.	Inițiativa legislativă privind dezvoltarea unui mecanism instituțional dedicat instruirii în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului reprezintă un pas necesar pentru consolidarea capacităților profesionale și pentru alinierea Republicii Moldova la standardele internaționale. Crearea unei platforme de formare continuă poate contribui la sporirea nivelului de pregătire al entităților raportoare și la uniformizarea aplicării obligațiilor legale, asigurând instruirea și certificarea specialiștilor din domeniu. Pentru garantarea unui cadru coerent și uniform, este esențială instruirea entităților raportoare care, în lipsa unui organ profesional, nu beneficiază de formare adecvată. Totuși, instituirea unui centru de instruire separat, fără implicarea organelor profesionale, nu ar atinge obiectivul real al reformei. Menționăm, că Camera Notarială dispune de competențe legale și practice în organizarea formării profesionale continue, inclusiv pe segmentul prevenirii și combaterii spălării banilor, iar suprapunerea cu un centru distinct ar genera dublarea sarcinilor și fragmentarea responsabilităților. Astfel, urmează de delimitat	Nu se acceptă Inițiativa legislativă urmărește instituirea unui cadru național coerent de formare și certificare în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor, finanțării terorismului și proliferării armelor de distrugere în masă, în vederea consolidării capacităților entităților raportoare și ale specialiștilor implicați în aplicarea regimului AML/CFT. Proiectul nu trebuie interpretat restrictiv, ca vizând exclusiv o categorie limitată de specialiști AML/CFT, separată de entitățile raportoare, ci ca un instrument de politică publică destinat creșterii nivelului general de conformare în toate sectoarele. Or, notarii fac parte, în mod expres, din categoria entităților raportoare prevăzute de <i>Legea nr. 308/2017</i>, iar includerea lor în mecanismul de instruire rezultă din această calitate. Argumentul potrivit căruia documentele de politici ar distinge între „specialiști AML/CFT”, „entități raportoare”

	competențele în scopul eficientizării instruirii, excluderii dublării de competențe și asigurării instruirilor sectoriale, ținând cont de specificul profesional. Pentru ca standardul profesional să fie aplicabil și eficient, este necesar un mecanism de colaborare între SPCSB și Camera Notarială, bazat pe principiul abordării pe risc și pe integrarea instruirii în sistemul de formare profesională continuă reglementat de Legea nr. 69/2016. Acest mecanism trebuie să asigure: • integrarea materialelor metodologice elaborate de SPCSB în programele de instruire ale Camerei; • adaptarea instruirii la specificul activității notariale; • recunoașterea certificatelor de instruire în cadrul sistemului de formare profesională continuă; • evitarea suprapunerii și dublării obligațiilor printr-un cadru coordonat și unitar. Astfel, standardul profesional introdus prin proiect poate fi valorificat doar printr-o corelare instituțională între SPCSB și Camera Notarială, astfel încât instruirea să fie uniformă la nivel național, dar și adaptată particularităților profesiei notariale. Având în vedere extinderea atribuțiilor SPCSB în domeniul formării profesionale, Camera Notarială propune instituirea unui mecanism de corelare și cooperare, care să asigure uniformitatea instruirii și respectarea particularităților activității notariale. Rolurile instituționale • SPCSB: organizarea instruirilor generale AML/CFT, elaborarea materialelor metodologice și ghidurilor de conformitate, coordonarea platformei naționale de instruire și monitorizarea nivelului de conformare al entităților raportoare. • Camera Notarială: adaptarea programelor de instruire la specificul activității notariale, organizarea instruirilor periodice pentru notari și notarii stagiați, evidența și verificarea participării. Mecanismul de corelare: În cadrul căruia, SPCSB este centrul de expertiză și coordonare la nivel național, iar organul de supraveghere asigură transpunerea acestor standarde în formarea profesională continuă a profesioniștilor. În așa mod se evită suprapunerea competențelor și se garantează uniformitatea instruirii, dar și respectarea specificului activității profesionale prin elaborare:	și „organe de supraveghere”, iar certificarea ar trebui rezervată exclusiv primei categorii, nu poate fi realizat. Raționamentul proiectului este de a crea o infrastructură națională de formare care să permită atât instruirea entităților raportoare, cât și certificarea persoanelor care exercită atribuții relevante în domeniu. Notarii aplică în mod direct obligațiile de cunoaștere a clientelei, evaluare a riscurilor și identificare a tranzacțiilor suspecte, motiv pentru care nu pot fi considerați exteriori unui mecanism care urmărește garantarea unui nivel adecvat de pregătire în domeniul AML/CFT. Faptul că notarii sunt deja licențiați și supuși unui regim profesional riguros nu exclude necesitatea unei instruirii specializate și verificabile într-un domeniu distinct, caracterizat prin dinamism normativ și riscuri ridicate. Licențierea profesională atestă capacitatea de exercitare a profesiei în ansamblu, însă nu substituie cerința de actualizare continuă și validare a cunoștințelor într-un domeniu tehnic specific, cum este prevenirea și combaterea spălării banilor. Existența unui sistem intern de formare profesională continuă organizat de Camera Notarială nu poate fi interpretată ca un argument suficient pentru excluderea unui mecanism național de instruire. Formarea profesională generală și certificarea specifică AML/CFT sunt instituții distincte, care pot coexista și se pot completa reciproc. Prima asigură dezvoltarea profesională în cadrul profesiei, iar cea de-a doua urmărește garantarea unui standard minim uniform și comparabil la nivel național, necesar pentru funcționarea coerentă a sistemului AML/CFT. În acest context, instituirea Centrului de instruire nu reprezintă o substituie a competențelor organelor profesionale, ci o consolidare a cadrului instituțional general. Crearea unei platforme naționale de instruire nu exclude și nici nu limitează cooperarea dintre SPCSB și Camera Notarială. Dimpotrivă, aceasta poate facilita dezvoltarea unor mecanisme de colaborare mai eficiente, inclusiv prin elaborarea de materiale metodologice comune, organizarea de instruirii sectoriale adaptate
--	--	--

	• plan comun anual de instruire, cu module generale și specializate; • materiale metodologice integrate, adaptate practicii notariale; • raportare și feedback între instituții; • utilizarea formatorilor acreditați AML/CFT în programele Camerei Notariale. Eficiența mecanismului menționat este confirmată prin experiența europeană relevantă. Exemplul Estoniei confirmă viabilitatea unui model mixt: centre specializate AML/CFT recunoscute la nivel european colaborează cu organele profesionale și autoritățile de supraveghere, oferind programe dedicate instituțiilor financiare, profesiilor reglementate și operatorilor din domenii emergente. Programele sunt structurate pe module teoretice și practice, cu accent pe evaluarea riscurilor, cunoașterea clientelei, mecanismele interne de control și adaptarea procedurilor la specificul fiecărei entități. Modelul estonian demonstrează că instruirea și certificarea pot fi organizate prin centre specializate recunoscute, care colaborează cu organele profesionale de autoadministrare și cu autoritățile de supraveghere. Astfel, se asigură un echilibru între: • autonomia profesiilor reglementate, • standardizarea europeană a instruirii, • eficiența practică a conformității AML/CFT. Conformitatea efectivă este determinată de modul în care entitățile raportoare implementează politicile și procedurile interne, gestionează riscurile, aplică măsurile de cunoaștere a clientului și utilizează mecanismele de raportare și control. În acest proces, un rol esențial îl au specialiștii CSB/CFT, care dispun de competența de a interpreta riscurile, de a adapta procedurile interne și de a sprijini entitățile raportoare în aplicarea eficientă a cerințelor legale. Astfel, considerăm că accentul trebuie pus pe eficiența practică a mecanismelor de prevenire, pentru a asigura un cadru coerent, proporțional și adaptat realităților profesiei notariale și standardelor europene. Analizând proiectul de lege supus avizării au fost identificate neconcordanțe și deficiențe între scopul reformei prevăzut în documentele de politici și prevederile proiectului, aspecte care necesită clarificări suplimentare pentru a asigura coerența și eficiența reformei.	specificului activității notariale, schimbul de informații și integrarea tematicilor relevante în programele de formare profesională continuă. Prin urmare, existența Centrului trebuie percepută ca o infrastructură de suport și coordonare, nu ca un mecanism exclusiv sau concurent față de organele profesionale. Argumentele întemeiate pe practica europeană nu pot fi interpretate în sensul excluderii oricărei forme de certificare sau evaluare suplimentară. Modelele europene reflectă o diversitate de soluții instituționale, iar adaptarea cadrului național la standardele internaționale nu presupune replicarea identică a unui model, ci implementarea unui mecanism funcțional, proporțional și eficient, în raport cu contextul intern. Standardele FATF și evoluțiile la nivelul Uniunii Europene pun accent pe eficiența conformării, însă această eficiență presupune existența unor cunoștințe adecvate și actualizate. Certificarea nu substituie supravegherea bazată pe risc, dar constituie un instrument complementar, necesar pentru a asigura un nivel minim verificabil de pregătire. Afirmația potrivit căreia certificarea ar evalua doar cunoștințe teoretice și nu ar garanta aplicarea practică nu poate justifica eliminarea acestui mecanism. Deși conformitatea efectivă depinde de implementarea practică a obligațiilor, aceasta nu poate fi realizată în absența unei baze solide de cunoștințe. Certificarea contribuie la stabilirea unui nivel minim de competență, fără de care nici mecanismele de supraveghere nu pot funcționa eficient. În ceea ce privește autonomia profesiei notariale, aceasta nu este afectată de mecanismul propus. Proiectul nu modifică regimul de acces în profesie, nu restrânge atribuțiile notarului și nu intervine asupra organizării interne a profesiei. Intervenția legislativă vizează exclusiv domeniul AML/CFT, în care statul are obligația de a institui garanții adecvate pentru protecția interesului public și a integrității sistemului financiar. Totodată, criticile referitoare la caracterul disproportionat al sancțiunilor nu mai sunt relevante, întrucât sancțiunea pentru lipsa certificatului a fost exclusă din proiect. În absența unei sancțiuni exprese, nu se poate
--	---	--

	Atenționăm că sunt eronate trimiterile în nota de fundamentare la Obiectivul 7.4.13 din Agenda de reforme aferentă Planului de creștere al Republicii Moldova pentru anii 2025–2027. În nota de fundamentare se menționează că elaborarea proiectului de lege are drept scop realizarea măsurilor prevăzute în documentele strategice naționale și internaționale, după cum urmează: • Obiectivul 7.4.13 „Un sistem național de certificare în domeniul combaterii spălării banilor este instituit și funcțional” din Agenda de reforme aferentă Planului de creștere al Republicii Moldova pentru anii 2025–2027, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 260/2025, <i>care stabilește necesitatea dezvoltării capacităților operaționale ale SPCSB, inclusiv prin crearea unei structuri specializate pentru instruirea entităților raportoare și monitorizarea nivelului de conformare al acestora;</i> • Măsura prevăzută în Foaia de parcurs „Statul de Drept”, Capitolul 24 „Justiție, Libertate și Securitate”, adoptată prin Hotărârea Guvernului nr. 275/2025 – Pilonul I: Combaterea criminalității organizate, Anexa B, Acțiunea 43, <i>care stipulează „Crearea Centrului de formare pentru promovarea educației și certificării în materie de combatere a spălării banilor și a finanțării terorismului”;</i> • Realizarea obligațiilor asumate de Republica Moldova în cadrul Recomandărilor Grupului de Acțiune Financiară Internațională (FATF), în special a Recomandării 29, <i>care vizează asigurarea independenței operaționale, autonomiei funcționale și capacității tehnice a unităților de informații financiare.</i> Totodată, se va ține cont de prevederile relevante ale Cartei Grupului Egmont (revizuită în 2025), <i>care stabilesc necesitatea consolidării capacităților instituționale ale unităților de informații financiare, condiții ce nu pot fi realizate fără efectuarea unor ajustări legislative privind statutul personalului.</i> Obiectivul reformei nr. 7.4.10–12 din Agenda de reforme aferentă Planului de creștere al Republicii Moldova pentru anii 2025–2027, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 260/2025 este <i>„crearea Centrului de instruire în domeniul combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, care va funcționa ca platformă de formare continuă a specialiștilor în domeniul prevenirii și combaterii acestor infracțiuni. Acesta va oferi programe avansate de formare, adaptate la standardele internaționale, cu accent pe</i>	susține că mecanismul ar conduce la restrângerea dreptului de exercitare a profesiei sau la apariția unor situații de „competență selectivă”. Certificarea trebuie înțeleasă ca un instrument de consolidare a capacităților profesionale, nu ca un mecanism de sancționare. Faptul că doar o parte dintre activitățile notariale intră sub incidența <i>Legii nr. 308/2017</i> nu reduce necesitatea instruirii, ci dimpotrivă, o accentuează. Caracterul contextual al obligațiilor AML/CFT impune o capacitate clară de delimitare între situațiile relevante și cele care nu atrag aplicarea legii, ceea ce presupune o pregătire adecvată și actualizată. Nu poate fi acceptată nici propunerea privind instituirea unor certificate diferențiate, respectiv a unui certificat de instruire pentru entitățile raportoare și a unui certificat de competență rezervat exclusiv specialiștilor AML/CFT. O asemenea abordare ar contraveni obiectivului proiectului de a institui un cadru național unitar și coerent de instruire și certificare. Fragmentarea sistemului ar genera riscuri de aplicare neuniformă, dificultăți de interpretare și ar slăbi funcția certificatului ca instrument unic de validare a unui nivel minim de pregătire. În condițiile în care obligațiile AML/CFT sunt aplicate în mod direct de către entitățile raportoare, menținerea unui sistem unic de certificare este esențială pentru asigurarea coerenței și eficienței cadrului normativ. În concluzie, obiecțiile Camerei Notariale nu demonstrează incompatibilitatea mecanismului propus cu regimul juridic al profesiei notariale, ci evidențiază necesitatea unei implementări echilibrate și a unei cooperări instituționale eficiente. În măsura în care mecanismul este aplicat într-o logică de complementaritate și coordonare, iar sancțiunea pentru lipsa certificatului este exclusă, includerea notarilor în sistemul național de instruire și certificare apare ca fiind justificată, proporțională și necesară pentru asigurarea unei aplicări uniforme și efective a obligațiilor prevăzute de <i>Legea nr. 308/2017</i>.
--	---	---

	<i>riscurile, tendințele și tipologiile emergente, contribuind astfel la consolidarea capacităților profesioniștilor din domeniu.”</i> <i>Ținem să menționăm, că printre provocările identificate menționate în Agenda de reforme sunt: vulnerabilitatea sistemului financiar la spălarea banilor și finanțarea terorismului, lipsa unui sistem de certificare pentru specialiștii AML/CFT și cerere crescută din partea sectorului privat pentru instruiți adaptate.”</i> <i>Documentul de politici citat indică că „Prin crearea Centrului de instruire în domeniul combaterii spălării banilor și finanțării terorismului se va aborda problema asigurării unei formări sectoriale și a certificării specialiștilor în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului..... De asemenea, Centrul respectiv va facilita organizarea cursurilor de formare prin elaborarea unor programe specializate pentru toate categoriile de entități raportoare.”</i> <i>„Beneficiarii reformei sunt entitățile raportoare: bănci, unități de schimb valutar, societățile de investiții, organizațiile de creditare nebanară și alte instituții financiare, astfel cum se prevede în Legea cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului (308/2017). Principalele părți interesate sunt organele cu funcții de supraveghere a entităților raportoare, așa cum prevede Legea cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, inclusiv Banca Națională a Moldovei, Comisia Națională a Pieței Financiare, Camera Notarială și Uniunea Administratorilor Autorizați etc.” – acesta este conținutul obiectivului reformei nr. 7.4.10–12: Crearea unor condiții echitabile pentru antreprenori prin combaterea criminalității economice și a spălării banilor.</i> <i>Printre măsurile calitative și cantitative care urmează să fie întreprinse în cadrul acestei reforme: sistemul național de certificare în domeniul combaterii spălării banilor este instituit și funcțional, cu cel puțin 500 de specialiști în domeniul combaterii spălării banilor certificați.</i> <i>Astfel, din documentele de politici menționate se conturează câteva categorii de subiecți:</i> (a) specialiștii în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului; (b) entitățile raportoare; (c) organele cu funcții de supraveghere a entităților raportoare.	
--	--	--

		<i>Aici venim cu o precizare esențială:</i> entitățile raportoare au obligația legală de a participa la instruire, însă certificarea prin sistemul național se referă exclusiv la specialiștii AML/CFT – formatori, ofițeri de conformitate, experți în domeniul CSB/CFT și persoane responsabile din instituțiile de supraveghere. Notarii și alți liberi profesioniști nu fac parte din categoria specialiștilor AML/CFT, ci din categoria entităților raportoare. Prin urmare, includerea lor în mecanismul de certificare obligatorie depășește obiectivul real al reformei, care vizează consolidarea capacităților instituționale ale SPCSB și ale personalului specializat. Din textul Foii de parcurs „Statul de Drept”, adoptată prin Hotărârea Guvernului nr. 275/2025, unde se menționează expres <i>„Crearea Centrului de formare pentru promovarea educației și certificării în materie de combatere a spălării banilor și a finanțării terorismului”</i>, rezultă aceeași concluzie ca și din Agenda de reforme: accentul cade pe formarea și certificarea specialiștilor AML/CFT, nu pe certificarea obligatorie a tuturor entităților raportoare. Textul vorbește despre educație și certificare în materie de AML/CFT, ceea ce indică un mecanism dedicat profesioniștilor din domeniu. La fel, este de menționat că standardele internaționale nu impun o cerință directă de certificare obligatorie pentru notari și alte profesii liberale. Ce ține de Recomandarea 29 FATF și Carta Grupului Egmont (revizuită în 2025), aceste documente vizează în mod expres consolidarea capacităților instituționale ale unităților de informații financiare (UIF/SPCSB), asigurarea independenței operaționale și a statutului personalului specializat. Aceste prevederi constituie repere fundamentale pentru justificarea intervențiilor în Legea nr. 308/2017, în special în ceea ce privește statutul personalului SPCSB și consolidarea mecanismelor interne de funcționare ale unității. În contextul celor menționate, propunem ca modificările aduse Legii nr. 308/2017 să prevadă instituirea a două tipuri distincte de certificate: (1) Certificat de instruire – eliberat entităților raportoare, care atestă participarea la programele de instruire în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor, finanțării terorismului și proliferării armelor de distrugere în masă, <u>fără obligativitatea susținerii examenului de certificare.</u>	
--	--	--	--

		(2) Certificat de competență în domeniul AML/CFT – eliberat specialiștilor în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor, finanțării terorismului și proliferării armelor de distrugere în masă, care atestă promovarea examenului de certificare, urmare a participării la programul de instruire dedicat. În calitate de specialiști în domeniul CSB/CFT vor fi considerați: (i) Responsabili de conformitate în cadrul entităților raportoare • persoana cu funcție de conducere de rang superior responsabilă de conformitate; • ofițerul de conformitate desemnat; • angajatul entității raportoare abilitat cu atribuții de conformitate. (ii) Formatori acreditați pentru instruirea în materie de AML/CFT. (iii) Experți și consultanți AML/CFT cu atribuții directe în prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului. (iv) Persoanele responsabile din instituțiile de supraveghere (BNM, CNPF, Camera Notarială, Uniunea Administratorilor Autorizați etc.), care verifică și monitorizează conformitatea entităților raportoare. Excluderea necesității certificării liberilor-profesioniști în urma examinării de către autorități administrative externe se confirmă prin următoarele argumente: I. Regimul de licențiere al notarilor și altor liber-profesioniști. Formarea profesională continuă a notarilor și rolul organelor de autoadministrare. Notarii și alți liber-profesioniști sunt deja licențiați și autorizați prin examene riguroase și supuși unui regim strict de supraveghere profesională și disciplinară. Directiva (UE) 2024/1640 confirmă că aceste profesii fac parte din categoria entităților obligate reglementate, spre deosebire de altele unde accesul nu este controlat. Introducerea unei certificări suplimentare ar fi redundantă și disproporționată, riscând suprapunerea între regimul de licențiere și un nou mecanism administrativ. Mai mult, un certificat sau un examen confirmă doar cunoașterea teoretică, fără a garanta aplicarea practică a măsurilor AML/CFT. Prin urmare, conformitatea reală se obține prin formare continuă și supraveghere profesională, nu prin instituirea unor examene paralele. Având în vedere că Directivele UE și Recomandările FATF prevăd instruirea inițială și continuă pentru entitățile	
--	--	---	--

		raportoare din sectorul profesiilor liberale și pentru personalul implicat în conformitatea AML/CFT, organul profesional, în calitate de autoritate de supraveghere a profesiilor reglementate, este responsabil de formarea periodică a profesioniștilor și stagiatorilor. Camera Notarială este organul competent pentru organizarea cursurilor de instruire, evidența participării notarilor și notarilor stagiați și eliberarea certificatelor corespunzătoare. Astfel, cadrul normativ național reglementează obligația de formare profesională continuă conform Legii nr. 69/2016 cu privire la organizarea activității notarilor, precum și a actelor interne ale Camerei Notariale (statutul, regulamente etc.). În acest sens, organul de autoadministrare al notarilor organizează anual cursuri de instruire obligatorii și opționale, incluzând tematici din domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor, finanțării terorismului și proliferării armelor de distrugere în masa, cu participarea specialiștilor din domeniu și a reprezentanților SPCSB. Potrivit art. 11 lit. h) din Legea nr. 69/2016, notarul are obligația de a participa anual la cursuri de instruire cu o durată totală de cel puțin 40 de ore academice. Camera Notarială are competența de organizare a acestor cursuri (art. 45 lit. f)), iar Consiliul Camerei Notariale, conform art. 49 lit. j) și k), ține evidența duratei instruirilor și deleagă notarii și stagiarii la seminare, conferințe și cursuri. Programul de stagiu al notarilor stagiați și tematica examenului de calificare includ subiecte AML/CFT, contribuind la consolidarea cunoștințelor și la formarea unor practici responsabile, conforme cu legislația în vigoare. II. Cadrul comparativ european și standardele internaționale FATF/AML Analiza comparativă a sistemelor europene de organizare a notariatului evidențiază că evaluarea competenței profesionale a notarilor este gestionată exclusiv prin mecanismele interne ale profesiei, fără instituirea unor examene organizate de autoritățile administrative AML. Participarea notarilor la aceste programe este parte a sistemului general de formare continuă, în conformitate cu directivele Uniunii Europene. Astfel, în statele care aplică modelul de notariat latin, care includ toate statele membre ale Uniunii Europene, obligațiile notarilor în domeniul prevenirii spălării banilor sunt integrate în sistemul general de formare profesională continuă și în mecanismele de supraveghere profesională:	
--	--	--	--

		• România – instruirea AML se realizează prin programele de formare continuă organizate de Uniunea Națională a Notarilor Publici și Institutul Notarial Român; nu există examinare separată de către autoritatea AML. • Franța – formarea este gestionată de Conseil supérieur du notariat, iar supravegherea conformității se face prin mecanisme profesionale și cooperarea cu autoritățile competente; Tracfin monitorizează raportările AML. • Italia – pregătirea AML este integrată în formarea continuă organizată de Consiglio Nazionale del Notariato; verificarea conformității se realizează prin supraveghere profesională și controale ale autorităților. • Spania – considerată un model de referință datorită Organismului de Centralizare a Prevenirii (OCP) din cadrul Consiliului General al Notariatului, care centralizează informațiile și certifică aplicarea corectă a procedurilor AML, colaborând strâns cu autoritățile administrative de stat. • Belgia și Italia – notarii sunt examinați periodic prin audituri de conformitate efectuate de camerele profesionale, supravegheate de autorități publice pentru a garanta independența procesului. • Germania – model hibrid: auto-reglementare supravegheată de tribunale regionale și Ministerul Justiției; examenul de stat include componenta AML; notarii au obligația de formare continuă și sunt supuși unor audituri periodice, cu sancțiuni severe în caz de neconformitate; din 2026, certificarea se aliniază direct la standardele AMLA. Modelele europene demonstrează că obligațiile AML sunt implementate prin: • formare profesională continuă; • ghiduri metodologice; • supraveghere bazată pe risc; • controlul aplicării procedurilor de conformitate. Astfel, examinarea obligatorie a notarilor de către autoritățile AML nu există în sistemele menționate. III. FATF – supravegherea bazată pe risc. Standardele internaționale FATF se bazează pe principiul supravegherii bazate pe risc. Evaluarea eficienței sistemelor AML nu se face prin verificarea cunoștințelor teoretice ale profesioniștilor, ci prin analiza	
--	--	---	--

		modului de implementare a obligațiilor de conformitate. Elementele esențiale ale evaluării FATF includ: • implementarea procedurilor interne; • aplicarea măsurilor de cunoaștere a clientelei; • identificarea și raportarea tranzacțiilor suspecte; • gestionarea riscurilor specifice; • eficiența supravegherii și controlului. IV. AMLA – supraveghere integrată și proporțională. Noile directive europene elaborate sub egida AMLA (Autoritatea UE pentru Combaterea Spălării Banilor) prevăd un cadru unificat de supraveghere și certificare la nivelul Uniunii Europene, bazat pe principiul supravegherii integrate și proporționale. În acest context, examinarea și certificarea notarilor nu se realizează prin mecanisme de evaluare teoretică impuse de autorități administrative externe, ci prin: • auto-reglementarea profesională, gestionată de camerele notariale și organismele de autoadministrare; • monitorizarea administrativă strictă, exercitată de autoritățile judiciare și ministerele de justiție; • audituri de conformitate și inspecții periodice, menite să verifice aplicarea practică a obligațiilor AML. AMLA promovează un model de supraveghere bazat pe risc și pe cooperarea dintre autoritățile administrative și organismele profesionale, cu accent pe: • implementarea procedurilor interne de conformitate; • aplicarea măsurilor de cunoaștere a clientelei; • raportarea tranzacțiilor suspecte; • utilizarea registrelor europene ale beneficiarilor reali. Astfel, instituirea unui examen teoretic obligatoriu pentru notari nu este prevăzută nici de standardele FATF, nici de cele ale AMLA. O asemenea măsură ar suprapune nejustificat regimul de reglementare al profesiei notariale cu mecanismele AML, afectând autonomia profesională și coerența normativă. Consolidarea capacităților notarilor poate fi realizată mai adecvat prin formarea continuă organizată de organele profesionale, în cooperare cu autoritățile competente, prin ghiduri metodologice, programe de instruire și audituri de conformitate. Conformitatea efectivă este determinată de modul în care entitățile raportoare implementează politicile și procedurile interne, gestionează riscurile, aplică măsurile de cunoaștere a clientului și	
--	--	---	--

	utilizează mecanismele de raportare și control. În acest proces, un rol esențial îl au specialiștii CSB/CFT, care dispun de competența de a interpreta riscurile, de a adapta procedurile interne și de a sprijini entitățile raportoare în aplicarea eficientă a cerințelor legale. Astfel, accentul trebuie pus pe eficiența practică a mecanismelor de prevenire, nu pe instituirea unor examene teoretice externe, pentru a asigura un cadru coerent, proporțional și adaptat realităților profesiei notariale și standardelor europene. În contextul celor relatate anterior, considerăm necesară perfecționarea conceptului de instruire și certificare prevăzut în proiectul de lege, ținând cont de următoarele observații și propuneri: A. Transparența și echilibrul instituțional Art. 13/1 alin. (2) din proiect stabilește unilateral, prin ordinul directorului SPCSB, programul de instruire, procedura de certificare și forma certificatului. Lipsa unui mecanism de consultare cu entitățile raportoare sau cu organele profesionale (ex. Camera Notarială) creează riscul unor decizii arbitrare. Se propune elaborarea unui regulament secundar care să prevadă: • organizarea cursurilor de instruire, conținutul curriculumului, • procedura de organizare, examinare și evaluare, • modalitatea de eliberare și echivalare a certificatelor, inclusiv cele recunoscute la nivel european, • implicarea organelor profesionale în procesul de aprobare a regulamentului și a programului de instruire. B. Consecințele nepromovării examenului Pentru notari și alte profesii reglementate, lipsa certificatului nu trebuie să afecteze exercitarea profesiei, ci doar să fie tratată ca un indicator de neconformare. Certificarea are rolul de consolidare a capacităților AML/CFT, dar nu poate constitui motiv de suspendare sau interdicție a activității profesionale. Nepromovarea examenului or lipsa certificatului nu poate fi ca sancțiune de suspendare sau retragere a licenței. Menționăm, că activitatea notarială include un șir de competențe care nu se intersectează cu segmentul AML. Trebuie de evitat situațiile când notarul are competență ”selectivă”. C. Regimul sancționator Art. 47/1 din proiect introduce sancțiuni pentru lipsa certificatului („prescripție sau amendă”), dar formularea este	
--	---	--

		ambiguă și discreționară. Sancțiunile trebuie să fie clare, previzibile și proporționale. Directiva (UE) 2024/1640 tratează instruirea ca obligație de conformare, nu ca motiv de penalizare financiară. Regimul sancționator trebuie corelat cu cadrul disciplinar deja existent pentru profesiile reglementate (Legea nr. 69/2016), evitând suprapunerea sancțiunilor. Dacă prin abstract am presupune că majoritatea notarilor din țară nu ar promova examenul, care ar fi impactul? Am avea notari cu diferite "grade de competență" ori pe o perioadă nedeterminată, până la susținerea examenului, în țară ar active doar un număr limitat de notari. De menționat că în activitatea sa, notarul îndeplinește un număr mare de acte care nici nu cad sub incidența Legii nr. 308/2017, mai mult ca atât, până la perfectarea actului notarial, care conțin elemente de suspensiune, notarul poate suspenda acțiunea, refuza autentificarea, consulta organul de supraveghere competente, asigurând în așa mod respectarea cadrului legal în domeniul AML. În contextul celor expuse, Camera Notarială susține necesitatea consolidării instruirii în domeniul AML/CFT, însă consideră că aceasta trebuie realizată prin valorificarea și perfecționarea mecanismelor deja existente în cadrul profesiei. Formarea continuă este deja reglementată prin Legea nr. 69/2016 și organizată de Camera Notarială, care are competența legală de a asigura instruirea periodică a notarilor și notarilor stagiați. Implementarea unui mecanism de cooperare între SPCSB și Camera Notarială, cu programe comune de instruire, materiale metodologice integrate și raportare coordonată, pentru a evita suprapunerea competențelor. • Practica europeană arată că instruirea AML/CFT pentru notari este integrată în sistemele de formare profesională continuă, fără examene separate organizate de autorități administrative. • Principiul abordării bazate pe risc (FATF și legislația UE/AMLA) în supraveghere trebuie fie proporțională și relevantă activității notariale. • Certificarea și sancțiunile pecuniare pentru lipsa certificatului sunt considerate disproporționate și nealiniat la standardele internaționale, unde instruirea este tratată ca obligație de conformare, nu ca motiv de penalizare.	
Serviciul Prevenirea și	25.	Modificarea art. 19 prin introducerea lit. g¹), potrivit căreia Serviciul organizează și asigură instruirea profesională inițială și continuă a ofițerilor de informații financiare, nu este în actuala	Se acceptă La art. 19 lit. g¹) a fost exclus.

Combaterea Spălării Banilor	formulare, cea mai riguroasă soluție de tehnică legislativă. Instruirea propriului personal nu reprezintă o atribuție externă a autorității, ci un element intern al organizării raporturilor de serviciu și regimului profesional al funcției. În consecință, pentru asigurarea coerenței reglementării și evitarea confuziei dintre atribuțiile instituționale și mecanismele interne de organizare profesională, lit. g1) urmează a fi exclusă din art. 19, iar regimul formării profesionale a ofițerilor de informații financiare urmează a fi integrat în normele privind statutul, cariera și evaluarea profesională a acestora. În schimb, reformularea lit. h), în sensul extinderii rolului Serviciului în instruirea entităților raportoare, organelor cu funcții de supraveghere și persoanelor relevante din cadrul acestora este justificată și urmează a fi menținută, cu o redactare clară și concisă, limitată la instruirea externă.	
	26. Noua redactare a art. 23 și completarea legii cu art. 23¹-23⁴. În forma anterioară, art. 23 reglementa o structură mixtă a personalului formată din persoane cu funcții de demnitate publică, funcționari publici cu statut special, funcționari publici și personal contractual. Proiectul revizuieste structura existentă, înlocuind cu formula potrivit căreia în cadrul Serviciului activează persoane cu funcții de demnitate publică, ofițeri de informații financiare și personal contractual, iar ofițerul de informații financiare este calificat drept funcționar public cu statut special. Ținem să precizăm că această modificare a normei urmează a fi analizată în mod substanțial, nu formal, or observația Cancelariei de Stat potrivit căreia proiectul nu delimitează suficient de precis regimul juridic aplicabil fiecărei categorii de personal este relevantă, însă nu conduce automat la concluzia că anumite funcții trebuie menținute în afara sferei statutului special, dimpotrivă aceasta impune clarificarea criteriului juridic în baza căruia funcțiile sunt absorbite în noua categorie de funcții publice cu statut special. Astfel că, tocmai aici proiectul, în forma actuală este vulnerabil, or acesta tinde prin dispozițiile tranzitorii, să realizeze o modificare largă a funcțiilor existente, dar definește prea îngust funcția de ofițer de informații financiare. Prin urmare această vulnerabilitate devine evidentă la art. 231, alin. (1) din proiect, unde formularea potrivit căreia ofițerii de informații financiare exercită atribuții de gestionare a informațiilor aferente domeniului prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, precum și atribuții de supraveghere, control	Se acceptă parțial Analiza prevederilor propuse la art. 23¹ și 23² evidențiază o serie de curențe din perspectiva tehnicii legislative și a standardelor de calitate a normei juridice, în special sub aspectul clarității, previzibilității și caracterului normativ al reglementării. În primul rând, textul conține un număr semnificativ de formulări cu caracter descriptiv, care nu instituie reguli de conduită propriu-zise. Astfel, dispozițiile alin. (2), (3) și (4) din art. 23¹ nu stabilesc drepturi, obligații sau interdicții concrete, ci descriu natura funcției și elemente conceptuale ale acesteia. Norma juridică reglementează nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice (art. 2 din Legea nr. 100/2017). Astfel, norma juridică trebuie să fie destinată să producă efecte juridice directe, și nu să redea explicații sau calificări de ordin general. În forma actuală, textul se apropie mai degrabă de o expunere de motive decât de o dispoziție normativă. În al doilea rând, se constată utilizarea unor formulări vagi și lipsite de determinare juridică, precum „regim juridic specific”, „cerințe sporite de confidențialitate”, „condiții determinate de riscuri profesionale și situații speciale” sau „criterii de evaluare sistemică”. Aceste expresii nu permit identificarea clară a conținutului conduitei impuse sau al drepturilor recunoscute. În consecință, este în dezacord cu principiul previzibilității

	și monitorizare, este insuficientă și reductivă. Este de punctat că o asemenea redactare nu acoperă explicit analiza, prelucrarea și diseminarea informațiilor, cooperarea națională și internațională, protecția și administrarea personalului, suportul juridic și metodologic, precum și alte activități indispensabile realizării mandatului Serviciului. Prin urmare, redacția propusă reproduce vulnerabilitatea semnalată de autorul obiecției, pe care proiectul ar trebui să o înlăture, și anume că anumite funcții ar rămâne în afara statutului special. Din acest motiv, prevederile art. 23 și art. 231 urmează a fi reformulate astfel încât să nu repete atribuțiile Serviciului de la art. 19 din Legea nr. 308/2017, dar să exprime clar criteriul juridic al statutului ofițerului de informații financiară. Prin urmare, soluția corectă nu este o nouă enumerare a competențelor autorității, ci definirea funcției prin participarea potrivit atribuțiilor funcționale stabilite întru realizarea atribuțiilor Serviciului și prin supunerea acesteia regimului specific de incompatibilități, restricții, confidențialitate și risc profesional. În același timp, pentru a susține acordarea statutului special întregului efectiv, norma trebuie să stabilească expres că funcțiile de execuție și funcțiile de conducere din cadrul Serviciului, cu excepția funcțiilor de demnitate publică, sunt funcții publice cu statut special și se exercită în calitate de ofițer de informații financiare. Sub aspectul drepturilor și obligațiilor prevăzute la art. 23² și 23³, proiectul instituie în mod corect un regim juridic specific funcției publice cu statut special, acces la informații, instruire continuă, protecție împotriva imixtiunilor, protecția identității și datelor, obligații sporite de confidențialitate și integritate, incompatibilități și interdicții de natură politică sau patrimonială. Se reține, că aceste norme sunt coerente cu însăși teza proiectului, potrivit căreia Serviciul trebuie să dispună de personal specializat, protejat și supus unor exigențe sporite, or tocmai din acest motiv, dacă sfera funcțiilor supuse statutului special este limitată artificial, regimul instituit de art. 232 și 233 devine inconsistent, întrucât ar lăsa în afara aceluiași regim funcții care, în practică, sunt expuse acelorași informații și riscuri. Din aceste considerente, problema proiectului nu constă în existența acestui regim, ci în necesitatea delimitării clare și configurării unitare a categoriilor de personal supuse regimului de funcție publică cu statut special. Prin urmare, se propune următoarea redacție: „Articolul 23. Personalul Serviciului	legii, care impune ca norma să fie formulată într-un mod clar, precis și accesibil, astfel încât să poată fi aplicată în mod uniform. De asemenea, textul propus relevă o confuzie între conținutul normativ și elementele de justificare a soluției legislative. În mod particular, alin. (3) și (4) din art. 23¹ introduc caracteristici și criterii de evaluare care țin mai degrabă de fundamentarea reglementării sau de politici publice, și nu de norma juridică propriu-zisă. Într-un act normativ, asemenea considerente trebuie să se regăsească în nota de fundamentare, nu în corpul legii, care trebuie să conțină exclusiv reguli de drept. Totodată, se observă anumită redundanță. Or, alineatele (1) și (2) din art. 23¹ reiau, în esență, aceeași idee privind statutul și rolul ofițerului de informații financiare, fără a adăuga elemente normative distincte. În ceea ce privește art. 23² alin. (1), formularea potrivit căreia ofițerul beneficiază de „drepturile prevăzute de legislația aplicabilă” este excesiv de generală și nu aduce un plus de reglementare. Norma nu individualizează drepturile specifice și nu permite identificarea conținutului concret al acestora, ceea ce diminuează utilitatea și eficiența dispoziției. Precizăm că, în afara funcțiilor de demnitate publică, unica categorie de personal din cadrul Serviciului o constituie ofițerii de informații financiare. În aceste condiții, nu se justifică instituirea unor criterii de identificare a statutului acestora, fiind necesară, în schimb, reglementarea clară și exhaustivă a statutului juridic prin stabilirea drepturilor, obligațiilor, interdicțiilor și garanțiilor aplicabile. În concluzie, prevederile analizate nu corespund pe deplin exigențelor de claritate, precizie și previzibilitate ale normei juridice. Totodată, unele soluții propuse au fost valorificate prin comasarea și reformularea dispozițiilor art. 23 și art. 23¹, în vederea asigurării unui conținut normativ coerent și aplicabil.
--	---	---

		(1) În cadrul Serviciului activează persoane cu funcții de demnitate publică, funcții publice cu statut special și personal contractual. (2) Funcțiile de execuție și funcțiile de conducere din cadrul Serviciului, cu excepția funcțiilor de demnitate publică, sunt funcții publice cu statut special. (3) Funcțiile prevăzute la alin. (2) se exercită în calitate de ofițer de informații financiare. (4) Regimul juridic al funcției publice cu statut special din cadrul Serviciului este determinat de natura atribuțiilor exercitate, participarea la realizarea atribuțiilor instituționale și supunerea la regimul specific de incompatibilități, restricții, confidențialitate și riscuri profesionale. Articolul 23¹. Funcția de ofițer de informații financiare (1) Ofițerul de informații financiare este funcționar public cu statut special din cadrul Serviciului. (2) Funcția de ofițer de informații financiare se exercită de către persoanele care, potrivit atribuțiilor funcționale stabilite, participă la realizarea atribuțiilor Serviciului în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului. (3) Exercițarea funcției de ofițer de informații financiare implică supunerea la un regim juridic specific, caracterizat prin: a) accesul și utilizarea informațiilor cu accesibilitate limitată; b) respectarea unor cerințe sporite de confidențialitate și protecție a informației; c) aplicarea unor incompatibilități și restricții specifice; d) exercitarea atribuțiilor în condiții determinate de riscuri profesionale și situații speciale. (4) Statutul funcției de ofițer de informații financiare este determinat în conformitate cu criteriile de evaluare sistemică a funcțiilor în sectorul bugetar, inclusiv prin raportare la complexitatea atribuțiilor, responsabilitatea decizională, condițiile de exercitare și regimul incompatibilităților și situațiilor speciale. Articolul 23². Drepturile ofițerului de informații financiare (1) Ofițerul de informații financiare beneficiază de drepturile prevăzute de legislația aplicabilă funcției publice cu statut special, precum și de drepturi specifice determinate de natura activității desfășurate. (2) În exercitarea atribuțiilor funcționale, ofițerul de informații financiare are dreptul:	
--	--	---	--

		a) să aibă acces, în condițiile legii, la informațiile necesare realizării atribuțiilor Serviciului, inclusiv la informații cu accesibilitate limitată; b) să beneficieze de protecția datelor și a identității, în condițiile legii, în măsura în care aceasta este necesară pentru exercitarea atribuțiilor; c) să beneficieze de instruire inițială și continuă, în vederea menținerii și dezvoltării competențelor profesionale; d) să fie protejat împotriva oricărei imixtiuni, influențe sau presiuni ilegale în exercitarea atribuțiilor; e) să beneficieze de garanțiile și măsurile de protecție prevăzute de lege, corespunzător riscurilor profesionale și condițiilor speciale în care își desfășoară activitatea. (3) Drepturile prevăzute la alin. (2) sunt inerente exercitării funcției publice cu statut special și se aplică ofițerilor de informații financiare care participă nemijlocit la realizarea atribuțiilor Serviciului. Articolul 23³. Obligațiile, incompatibilitățile și restricțiile ofițerului de informații financiare (1) Ofițerul de informații financiare este obligat să respecte prevederile legislației aplicabile funcției publice cu statut special, precum și cerințele specifice determinate de natura activității desfășurate în cadrul Serviciului. (2) În exercitarea funcției, ofițerul de informații financiare are următoarele obligații: a) să asigure confidențialitatea informațiilor la care are acces și să nu le utilizeze în alte scopuri decât cele prevăzute de lege; b) să respecte regimul juridic al informațiilor cu accesibilitate limitată; c) să manifeste integritate, imparțialitate și profesionalism în exercitarea atribuțiilor; d) să evite orice situație de conflict de interese și să respecte incompatibilitățile și interdicțiile stabilite de lege; e) să se abțină de la orice activitate sau comportament care ar putea afecta independența, obiectivitatea sau credibilitatea Serviciului. (3) Funcția de ofițer de informații financiare este supusă unor incompatibilități și restricții specifice, determinate de: a) accesul la informații sensibile;	
--	--	---	--

	<i>b) necesitatea asigurării confidențialității și integrității proceselor instituționale;</i> <i>c) prevenirea riscurilor de corupție și a influențelor externe;</i> <i>d) caracterul special al atribuțiilor exercitate.</i> <i>(4) Obligațiile, incompatibilitățile și restricțiile prevăzute de prezentul articol se aplică tuturor funcțiilor publice cu statut special.”</i>	
27.	Cu privire la art. 24 privind perioada de probă, termenul de 6 luni este adecvat specificului funcției, totuși redactarea urmează a fi uniformizată întrucât norma urmează a fi raportată la numirea într-o funcție publică cu statut special, nu la angajarea unei persoane în sens generic, or regimul juridic incident este cel al raportului de serviciu, iar terminologia trebuie să fie consecventă. Astfel că, la art. I, pct. 9, articolul 24, se propune uniformizarea terminologică a alin. (1), după cum urmează: „(1) La numirea într-o funcție de ofițer de informații financiare se stabilește o perioadă de probă de până la 6 luni.”	Se acceptă Textul a fost preluat.
28.	Sub aspectul art. 25, formularea actuală a lit. d1), care include „reorganizarea Serviciului” printre temeiurile de încetare a raportului de serviciu, este excesivă și afectează previzibilitatea normei, or reorganizarea este un proces administrativ, iar efectele juridice relevante sunt reducerea unităților de personal sau lichidarea funcției ca urmare a modificării statului de personal. În consecință, lit. d1) urmează a fi reformulată în acest sens, prin eliminarea reorganizării ca temei distinct. Prin urmare, se consideră oportună următoarea redacție: „d1) reducerea unităților de personal sau lichidarea funcției ca urmare a modificării statului de personal.”	Se acceptă Redacția a fost revizuită.
29.	În ceea ce privește art. 27-30, proiectul instituie un regim de garanții, protecție împotriva imixtiunilor, risc profesional, pensii și protecție socială. Subsecvent, aceste norme urmează a fi analizate coroborat, deoarece dacă legiuitorul instituie un statut special cu incompatibilități, interdicții, protecția identității și legitimație de serviciu, este firesc ca și garanțiile să fie calibrate la aceeași natură juridică a funcției. În acest sens, art. 30 alin. (5), care prevede dreptul personalului Serviciului la asistență medicală și tratament medical din contul statului, reflectă tocmai faptul că proiectul plasează activitatea Serviciului într-un cadru instituțional compatibil cu expunerea și exigențele sale profesionale. De aceea, problema nu	Se acceptă Analiza comparativă a redacției în vigoare cu cea propusă relevă că modificările aduse la art. 27-30 au un caracter mai mult tehnic de clarificare a statutului funcțiilor.

	este existența acestei garanții, ci delimitarea insuficient de clară a sferei funcțiilor cărora i se aplică. În ceea ce privește art. 29, alin. (2), observația Casei Naționale de Asigurări Sociale este întemeiată în partea ce ține de evitarea paralelismului normativ și riscului de creare al unui regim interpretabil ca derogatoriu în materia stagiului de cotizare, astfel că soluția juridică adecvată nu este însă abandonarea ideii de continuitate, ci reformularea normei în sensul recunoașterii vechimii în condițiile legislației aplicabile și valorificării acesteia la stabilirea drepturilor de pensie potrivit cadrului normativ incident. Corespunzător, considerăm că urmează a fi păstrată reglementarea reformulată fără a genera conflict cu regimul general.	
30.	La art. I, pct. 13, privind art. 30¹ și 30² - reglementarea indemnizațiilor și stimulării profesionale este logic subsecventă instituirii statutului special, totuși aceasta trebuie corelată tehnic cu forma finală de la art. 25 și art. 29, pentru evitarea suprapunerilor și neclarităților.	Se acceptă Instituirea indemnizației unice la încetarea raportului de serviciu are caracter compensatoriu și este justificată prin rigorile, restricțiile, incompatibilitățile și riscurile profesionale aferente funcției. Aceasta a fost revizuită prin prisma art. 25 în vederea asigurării coerenței normative și evitării suprapunerilor sau interpretărilor neuniforme.
31.	La art. II, modificările aduse Legii nr. 75/2020 privind procedura de constatare a încălcărilor în domeniul prevenirii spălării banilor și finanțării terorismului și modul de aplicare a sancțiunilor sunt în principiu justificate, însă armonizarea terminologică depinde de forma finală și coerentă a noii categorii de funcție instituite prin art. I.	Precizare Mecanismul sancționator a fost reconsiderat. Art. II a fost revizuit substanțial, limitându-se la intervențiile privind denumirea funcțiilor în cadrul SPCSB.
32.	În ceea ce privește art. III, completarea Anexei nr. 6 la Legea nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar cu funcțiile de ofițer de informații financiare principal, ofițer de informații financiare superior și ofițer de informații financiare este necesară, dar nu suficientă. Dacă proiectul instituie efectiv un nou corp funcțional acesta urmează a fi poziționat corespunzător în grila de salarizare, iar această poziționare urmează a fi susținută prin definirea clară a conținutului funcțional și condițiilor speciale de exercitare. Totodată, pentru a evita o breșă exact la nivelul celei mai ridicate responsabilități, proiectul urmează să reflecte și funcțiile de conducere în această logică, fie prin completarea expresă a Anexei nr. 6, fie prin Note și dispoziții tranzitorii clare care le corelează cu noua categorie de funcție, or în lipsa acestei corelări, inițiativa de	Se acceptă În condițiile în care proiectul instituie un corp funcțional distinct, poziționarea acestuia în grila de salarizare urmează a fi realizată în mod coerent și complet, prin corelarea funcțiilor de execuție cu funcțiile de conducere aferente, în funcție de nivelul responsabilității și complexitatea atribuțiilor. În acest sens, completarea notelor anexei cu o prevedere expresă privind funcțiile de conducere cu statut special se consideră o soluție optimă. Respectiv, Anexa nr. 6, se completează la note, după cum urmează:

		instituire al statutului personalului Serviciului rămâne incompletă exact din perspectiva care interesează Ministerul Finanțelor. Corespunzător, pentru asigurarea unei ierarhii funcționale și salariale coerente între funcțiile de execuție și funcțiile de conducere din cadrul Serviciului, se consideră necesară completarea notelor anexe menționate cu o prevedere referitoare la funcțiile de conducere cu statut special. În acest sens, se propune completarea Notelor Anexei nr. 6 la Legea nr. 270/2018, cu următorul punct: „Clasele de salarizare pentru funcțiile de conducere cu statut special din cadrul Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, respectiv funcțiile de șef secție și șef serviciu, se majorează cu 7 clase succesive față de cele stabilite în tabel pentru funcțiile respective.”	„11. Clasele de salarizare pentru funcțiile cu statut special din cadrul Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor, se majorează față de cele stabilite în tabel după cum urmează: – cu 7 clase succesive – pentru funcțiile de conducere cu statut special; – cu 15 clase succesive – pentru funcțiile de execuție cu statut special.”
	33.	La art. IV, privind dispozițiile finale și tranzitorii, proiectul urmărește să asigure continuitatea funcțională și profesională a personalului Serviciului asigurând reorganizarea regimului juridic existent la cel instituit prin prezenta lege fără a genera efecte retroactive și fără afectarea stabilității raporturilor de serviciu, astfel că reglementarea urmează să evite două riscuri distincte: pe de o parte, impresia că are loc o numire nouă în funcție ceea ce ar reactiva discuția despre concurs, pe de altă parte, impresia unei transformări automate și retroactive a funcțiilor ceea ce ar vulnerabiliza proiectul din perspectiva tehnicii legislative și principiului securității raporturilor de serviciu. În acest sens, modificarea statutului funcțiilor existente în funcții publice cu statut special nu poate opera de drept prin efectul automat al legii, ci trebuie realizată prin mecanisme administrative conforme cadrului general aplicabil, respectiv prin aprobarea statului de personal revizuit și emiterea actelor administrative individuale de numire în funcțiile corespunzătoare. Totodată, pentru a asigura continuitatea carierei și a drepturilor personalului este necesar ca experiența profesională dobândită anterior în cadrul Serviciului să fie recunoscută în cadrul noii funcții, în condițiile legii, fără a se institui o recalificare retroactivă a raporturilor juridice anterioare. Prin urmare, se propune următoarea redacție a art. IV din proiect: „(3) La data intrării în vigoare a prezentei legi, funcțiile existente în cadrul Serviciului se reorganizează în funcții publice cu statut special în condițiile aprobării noului stat de personal.	Se acceptă parțial Reglementarea dispozițiilor finale și tranzitorii trebuie să asigure tranziția de la regimul juridic existent la cel instituit prin proiect. La fel, pentru asigurarea securității raporturilor de serviciu, este necesară consacrarea expresă a recunoașterii experienței profesionale dobândite anterior, fără a afecta raporturile juridice existente sau a unei noi numiri în funcție care ar implica reluarea procedurilor de concurs. Redacția propusă a fost preluată cu unele ajustări terminologice.

		(4) Încadrarea personalului în funcțiile prevăzute la alin. (3) se realizează prin acte administrative individuale emise în contextul reorganizării instituționale. (5) Experiența profesională dobândită în cadrul Serviciului până la data intrării în vigoare a prezentei legi se recunoaște pentru stabilirea drepturilor și a carierei în funcția publică cu statut special, în condițiile legislației aplicabile.”	
Ministerul Educației și Cercetării	34.	Ministerul Educației și Cercetării a examinat proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (consolidarea cadrului instituțional și certificarea în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului), număr unic 149/MJ/SPCSB/2026 și, în limita competenței, comunică lipsa de obiecții. Totodată, cu titlu de recomandare, sugerăm să examinați opțiunea de autorizare provizorie/acreditare a programelor de formare și implicit eliberarea certificatelor de competență profesională în corespundere cu prevederile art. 17 alin. (8) din Codul educației al Republicii Moldova nr. 152/2014. Constatăm că proiectul de modificare a Legii nr. 308/2017 introduce noțiunea de „certificat de instruire” ca document tipizat, emis în urma promovării unui examen de certificare, obligatoriu pentru anumite funcții din entitățile raportoare. Această abordare are un caracter administrativ și sectorial, fiind menită să asigure conformitatea cu cerințele legale în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului. În Codul educației, certificarea” este definită ca proces de validare formală a rezultatelor învățării, indiferent dacă acestea provin din educație formală, nonformală sau informală. Astfel că, în sensul legii-cadru din domeniul educației, accentul este pe recunoașterea competențelor dobândite și pe integrarea lor în cadrul național de calificări. Din perspectiva dreptului la educație, „certificatul de instruire” utilizat în proiectul de lege avizat reprezintă o aplicație sectorială a conceptului general de certificare. Pentru a evita suprapuneri și pentru a valorifica potențialul educațional al acestei obligații, recomandăm ca definiția din Legea 308/2017 să fie armonizată cu prevederile din Codul educației. Aceasta ar presupune: (i) recunoașterea instruirii ca formă de educație continuă, parte a dezvoltării profesionale permanente; (ii) integrarea certificatului de instruire în cadrul național de calificări, ca micro-certificare sau	Nu se acceptă „Certificatul de instruire” prevăzut în proiect are un rol practic, legat de respectarea obligațiilor în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului. Acesta nu urmărește recunoașterea competențelor în sens educațional, ci doar confirmă că persoana a trecut un examen necesar pentru exercitarea anumitor funcții. Includerea acestui certificat în cadrul <i>Codului educației</i> sau tratarea lui ca o formă de calificare nu este oportună, deoarece ar crea o confuzie între un mecanism de conformitate legală și un mecanism de recunoaștere educațională. Certificatul de instruire are rolul de a demonstra îndeplinirea unei obligații prevăzute de lege, nu de a conferi o calificare profesională în sens larg. Aplicarea regulilor din domeniul educației ar schimba natura acestui instrument și ar conduce la extinderea nejustificată a cadrului educațional asupra unui domeniu strict reglementat, unde este necesară o abordare practică și orientată spre risc. De asemenea, scopul proiectului nu este de a crea calificări profesionale noi, ci de a asigura un nivel minim de pregătire pentru respectarea legii.

		formă de educație nonformală; (iii) sublinierea faptului că certificarea nu este doar o dovadă administrativă, ci și un proces de validare a competențelor dobândite. În acest fel, certificatul de instruire ar avea atât valoare juridică, cât și valoare educațională, contribuind la coerența sistemului și la recunoașterea oficială a competențelor profesionale, fiind definit în calitate de „document tipizat care atestă promovarea de către titular a examenului de certificare, urmare a participării la programul de instruire în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor, finanțării terorismului și proliferării armelor de distrugere în masă organizat în Republica Moldova, recunoscut ca formă de certificare a rezultatelor învățării în sensul Codului educației”.	
Obiecții și propuneri recepționate în cadrul avizării repetate			
Ministerul Finanțelor	35.	La Art. I: Pct.7 din proiectul de lege, cu privire la cuprinsul art.23 alin.(1), se reiterează necesitatea de completare a listei personalului Serviciului cu categoria „funcționari publici”, dat fiind faptul că atribuirea statutului de funcționar public cu statut special trebuie să fie justificată exclusiv de natura atribuțiilor exercitate, care implică riscuri, restricții, incompatibilități și un regim juridic specific. Or, în cadrul Serviciului există funcții ale căror atribuții sunt de natură administrativă, tehnică sau de suport și nu presupun exercitarea prerogativelor specifice statutului special. În aceste condiții, includerea implicită a tuturor categoriilor de personal, cu excepția persoanelor cu funcții de demnitate publică, în sfera funcționarilor publici cu statut special conduce la denaturarea conceptului de statut special, prin extinderea acestuia asupra unor funcții care nu justifică un asemenea regim, generând cheltuieli bugetare suplimentare nejustificate. În acest sens, reliefăm că art.23 alin.(1) din Legea nr.308/2017 urmează a fi menținut în varianta actuală cu sintagma „funcționari publici”. Din considerentele expuse, urmează a fi excluse alin.(3)-(4) din art.IV din proiect.	Se acceptă parțial Art. 23 alin. (1) a fost reformulat după cum urmează: „(1) În cadrul Serviciului activează persoane cu funcții de demnitate publică, funcționari publici cu statut special și alte categorii de personal.” În ceea ce privește propunerea de excludere a art. III alin. (3) și (4) nu poate fi acceptat, deoarece aceste dispoziții sunt indispensabile pentru reglementarea expresă a mecanismului de reorganizare a funcțiilor existente și a modalității de încadrare a personalului în noile funcții publice cu statut special, cu respectarea principiilor securității juridice, continuității raporturilor de serviciu și protecției drepturilor personalului.

36.	La pct.16, cu privire la redacția art.30¹ alin.(2) se insistă asupra necesității revizuirii acestuia prin corelare cu reglementările aplicabile funcționarilor publici cu statut special din cadrul altor autorități. Menționăm că formula propusă, <i>care stabilește indemnizația în cuantum de un salariu mediu lunar pentru fiecare an complet de activitate</i>, se abate de la modelul normativ consacrat în legislația aplicabilă altor structuri cu statut special, unde indemnizația unică la eliberare este reglementată prin tranșe de vechime (5/10/15/20 salarii lunare), reprezentând un mecanism uniform de compensare a rigurilor, riscurilor și interdicțiilor aferente serviciului. Astfel, redacția propusă de autor afectează coerența cadrului normativ, întrucât instituie un regim distinct, necorelat cu standardul legislativ existent pentru categorii comparabile de personal din sectorul de securitate și ordine publică, fără o justificare obiectivă pentru o asemenea derogare. Totodată, formula „<i>un salariu pentru fiecare an complet de activitate</i>” generează efecte financiare potențial mai oneroase decât modelul aplicabil structurilor similare, în special pentru vechimi intermediare, ceea ce poate conduce la disproporții nejustificate între regimurile de protecție socială aplicabile unor categorii echivalente de personal.	Se acceptă Prevederile articolului 30¹ au fost excluse din proiect.
37.	Concomitent, se atestă necesitatea revizuirii art.30¹ alin.(4) întrucât prevederea respectivă, la fel, nu este corelată cu reglementările aplicabile structurilor cu statut special, unde indemnizația se raportează la vechimea realizată în serviciul special sau militar, nu la întreaga activitate în funcții publice. Includerea întregii perioade de exercitare a unei funcții publice extinde nejustificat baza de calcul a indemnizației, denaturează caracterul compensatoriu al acesteia, generează tratament preferențial față de alte structuri similare și poate produce impact bugetar suplimentar nefundamentat. Totodată, o asemenea abordare afectează coerența regimului juridic unitar aplicabil garanțiilor sociale ale personalului cu statut special. Prin urmare, se consideră necesară revizuirea normelor propuse prin alinierea acestora la modelul utilizat în legislația aplicabilă altor structuri cu statut special, inclusiv sub aspectul stabilirii indemnizației pe tranșe de vechime și al determinării vechimii relevante exclusiv prin raportare la serviciul special, pentru asigurarea uniformității tratamentului juridic, a echității între categorii profesionale similare și a coerenței cadrului legislativ.	Se acceptă Prevederile art. 30¹ au fost excluse din proiect.

	38. În parte ce ține de propunerea de modificare expusă la Art. III pct. 2 din proiect, privind completarea Notelor la Tabelul din Anexa nr.6 din Legea nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, cu prevederi aferente acordării claselor de salarizare suplimentare pentru funcțiile cu statut special din cadrul Serviciului, atragem atenția că Nota de fundamentare a proiectului nu face referință/argumentarea necesității instituirii normei date în Legea nr.270/2018. Mai mult ca atât, propunerea dată va implica alocarea mijloacelor financiare suplimentare și, ca urmare, majorarea fondului de remunerare a muncii al instituției, ceea ce în proiect nu se specifică.	Se acceptă Modificările la Legea nr. 270/2018 au fost excluse din proiect.
	39. În circumstanțele date, propunerea din pct. 2 la Art. III din proiect urmează a fi exclusă. În cele din urmă, insistăm că mențiunile incluse în Nota de fundamentare, potrivit căroră „<i>proiectul implică reducerea unei unități de director adjunct (persoană cu funcție de demnitate publică), care, conform calculelor, presupune cheltuieli anuale de personal în cuantum de 4.396,4 mii lei</i>”, generează rezerve cu privire la temeinicia estimării costurilor și a economiilor prognozate. În aceste condiții, impactul financiar aferent urmează a fi detaliat și fundamentat suplimentar în cuprinsul Notei de fundamentare. În concluzie, se reiterează prevederile art.17 alin.(2) din <i>Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014</i>, potrivit căruia pe parcursul anului bugetar nu pot fi puse în aplicare decizii care conduc la majorarea cheltuielilor bugetare dacă impactul financiar al acestora nu este prevăzut în buget. Or, prevederile propuse pot genera cheltuieli bugetare suplimentare neacoperite	Se acceptă Modificările la Legea nr. 270/2018 au fost excluse din proiect.

Cancelaria de Stat	40.	Cancelaria de Stat își menține poziția inițială expusă prin scrisoarea nr.22-69-2553 din 05.03.2026. În acest sens, se rețin obiecțiile și propunerile înaintate asupra Art. I (pct.7, pct.9, pct.10) Art. II, Art. III și Art. IV (alin. (3) (4)) din proiectul de lege. Astfel, se reiterează necesitatea revizuirii denumirii funcției publice cu statut special din „ofițer de informații financiare” în „inspector de informații financiare”.	Nu se acceptă Denumirea funcției publice cu statut special de „ofițer de informații financiare” se menține în redacția proiectului. Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor reprezintă Unitatea de Informații Financiare (Financial Intelligence Unit - FIU) a Republicii Moldova, desemnată prin <i>Legea nr. 308/2017</i> să recepționeze, analizeze, prelucraze și disemineze informații privind activități și tranzacții suspecte de spălare a banilor, infracțiuni prediate, finanțare a terorismului și proliferarea armelor de distrugere în masă. Activitatea Serviciului deține prin natura atribuțiilor un caracter analitic, informațional și operațional și nu se reduce la atribuții de inspecție sau control. În conformitate cu Recomandarea 29 a GAFI/FATF și Nota interpretativă aferentă, unitățile de informații financiare sunt autorități specializate în colectarea, analiza și diseminarea informațiilor financiare relevante. Terminologia utilizată la nivel internațional consacră noțiunea de „financial intelligence”, iar funcțiile exercitate în cadrul acestor autorități presupun activități de analiză operațională și strategică, investigații financiare, cooperare națională și internațională, precum și gestionarea informațiilor sensibile și clasificate. În acest context, denumirea „ofițer de informații financiare” reflectă în mod fidel conținutul funcțional al atribuțiilor exercitate și corespunde rolului profesional al personalului Serviciului. Prin urmare, această denumire evidențiază apartenența la o categorie de funcții publice cu statut special, caracterizate prin exigențe sporite de integritate, confidențialitate, independență operațională, incompatibilități și restricții specifice. Denumirea „inspector de informații financiare” nu redă adecvat natura juridică și funcțională a atribuțiilor exercitate. În legislația și practica administrativă națională, termenul „inspector” este utilizat în mod predominant pentru funcții orientate spre control, inspecție și constatarea încălcărilor. Or, activitatea Serviciului nu se limitează la
----------------------------------	------------	---	--

		componenta de supraveghere și control, aceasta reprezentând doar una dintre funcțiile deținute, conex atribuțiilor de analiză operațională și strategică, aplicarea măsurilor asigurătorii, cooperarea internațională, implementarea sancțiunilor internaționale, elaborarea politicilor publice în domeniu etc. Totodată, utilizarea termenului „ofițer” este consacrată în Clasificatorul Ocupațiilor din Republica Moldova, aprobat prin <i>Ordinul Ministerului Muncii și Protecției Sociale nr. 11/2021</i>, în cadrul grupei de bază 3355 „Ofițeri de poliție și alte ocupații din domeniul ordinii publice și securității statului”, care include funcții caracterizate prin activități de analiză, investigare și gestionare a informațiilor sensibile. Respectiv această terminologie este compatibilă cu specificul funcțiilor publice cu statut special și cu regimul juridic aplicabil acestora. În plus, <i>Legea nr. 75/2020</i> utilizează în prezent noțiunea de „inspector” exclusiv pentru desemnarea persoanelor care efectuează proceduri de control și constatare a încălcărilor. Proiectul propune substituirea acestei noțiuni cu „ofițer de informații financiare” tocmai pentru a asigura unitatea terminologică și pentru a reflecta faptul că atribuțiile de control constituie doar o componentă a unui spectru mult mai larg de competențe. În consecință, denumirea funcției publice cu statut special de „ofițer de informații financiare” se menține, deoarece corespunde naturii juridice și funcționale a activității unității de informații financiare, este compatibilă cu standardele internaționale aplicabile FIU-urilor, reflectă adecvat statutul special al funcției, precum și este conformă terminologiei consacrate în Clasificatorul Ocupațiilor din Republica Moldova și asigură coerența terminologică a cadrului normativ național.
41.	Suplimentar, se precizează repetat, că în cadrul autorităților publice, gestionarea resurselor umane în serviciul public, planificarea, gestionarea și controlul resurselor financiare publice și alte activități de suport instituțional, expres reglementate în art.3 al Legii nr.158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, sunt atribuite funcționarilor publici (în continuare- Legea nr.158/2008).	Se acceptă Art. 23 alin. (1) a fost reformulat după cum urmează: „(1) În cadrul Serviciului activează persoane cu funcții de demnitate publică, funcționari publici cu statut special și alte categorii de personal.”

		Totodată, autoritățile publice pot institui și alte categorii de personal, în conformitate cu prevederile pct.17-172 din Metodologia cu privire la completarea și avizarea statului de personal, aprobată prin Anexa nr.5 la Hotărârea Guvernului nr.201/2009 privind punerea în aplicare a prevederilor Legii nr.158/2008. Respectiv, în virtutea celor menționate supra, efectivul-limită al Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor nu poate fi constituit doar din funcționari publici cu statut special. În urma celor expuse mai sus, Cancelaria de Stat exprimă disponibilitatea examinării repetate a proiectului de lege, în urma perfectării acestuia prin prisma obiecțiilor formulate.	
		Cu referire la Art. IV alin. (3) și alin. (4) din proiectul de lege: Se propune revizuirea mecanismului reglementat de autor referitor la transferul personalului în funcțiile nou-instituite și reformularea dispozițiilor respective cu următorul conținut: <i>„La data intrării în vigoare a prezentei legi, disponibilizarea personalului Serviciului Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor ca urmare a reorganizării, în cazul imposibilității transferului acestuia, se va efectua în conformitate cu Legea nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, legislația muncii și alte legi speciale, după caz.”</i> Având în vedere faptul că personalul Serviciului este constituit, în prezent, din categorii distincte de personal, supuse unor regimuri juridice diferite, pentru asigurarea securității juridice, clarității și aplicării uniforme a normei, este necesară indicarea expresă a cadrului normativ aplicabil fiecărei categorii de personal, după caz. Totodată, dispozițiile privind modificarea fișelor de post nu urmează a fi reglementate prin proiectul de lege, acestea sunt măsuri ce decurg din procesul de reorganizare a autorității publice.	Se acceptă Articolul III a fost ajustat corespunzător propunerii.
Constatările raportului de expertiză anticorupție			
Centrul Național Anticorupție	42.	Art. I pct.2 Obiecții: Instituirea obligației organelor de supraveghere de a verifica existența și valabilitatea certificatelor de instruire în domeniul AML/CFT, poate contribui la profesionalizarea entităților raportoare și accelerarea alinierii la standardele FATF.	Nu se acceptă Nu se consideră oportună instituirea unei sancțiuni distincte pentru nerespectarea obligației privind instruirea și certificarea în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțarea terorismului, întrucât scopul mecanismului propus este consolidarea capacităților și

	Totodată, apreciind prin prisma prevederilor art.3, 29 alin.(2) al Legii nr.100/2017, se remarcă faptul că mecanismul propus, implică necesitatea concretizării consecințelor juridice aferente nerespectării obligațiilor de i) instruire și certificare în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor, finanțării terorismului și proliferării armelor de distrugere în masă de către entitățile raportoare, ii) obligațiilor de conformare în cadrul termenului de 3 luni și remediere a deficienței. Omisiunile legiuitorului de a reglementa aspecte ale relațiilor sociale, existența cărora rezultă din realitatea obiectivă sau din alte prevederi ale aceluiași act, condiționează incertitudine în cadrul relațiilor sociale reglementate, îndeosebi cele referitoare la mecanismele de realizare a drepturilor, de îndeplinire a obligațiilor, ambiguitatea atribuțiilor agenților publici și a procedurilor administrative de care ei sunt responsabili etc., situații în care entitățile responsabile de executarea legii respective se pot prevala de această deficiență pentru a comite abuzuri. În context, reiterăm concluziile vizate de Curtea Constituțională Hotărârea nr.26/2010, după cum urmează: “Pentru a corespunde celor trei criterii de calitate – accesibilitate, previzibilitate și claritate – norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite. În caz contrar, cu toate că legea conține o normă de drept care aparent descrie conduita persoanei în situația dată, persoana poate pretinde că nu-și cunoaște drepturile și obligațiile. Într-o astfel de interpretare, norma ce nu corespunde criteriilor clarității este contrară art.23 din Constituție [...]” Recomandări: Concretizarea categoriei de răspundere juridică aplicabilă.	creșterea nivelului de conformare al entităților raportoare, nu instituirea unor măsuri punitive suplimentare. Totodată, cadrul normativ existent oferă deja autorităților de supraveghere mecanisme suficiente de intervenție și sancționare în cazul neconformării obligațiilor de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului. Instituirea unei sancțiuni suplimentare ar putea duce la dublarea mecanismelor sancționatorii și la o abordare disproporționată. Acordarea termenului de 3 luni pentru conformare și remediere urmărește aplicarea unui mecanism gradual și proporțional de implementare.
43.	Art.I pct.8 Obiecții: Completarea propusă, vizează spectrul de Restricții și incompatibilități aplicabile ofițerilor de informații financiare (atît la angajare, cît și pe parcurs în exercițiul funcțiunii). În context, se remarcă faptul că redacția propusă la alin.(2) este insuficientă, or nu delimitează clar și fără echivoc restricții în materie de desfășurarea activității de întreprinzător (personal sau prin intermediul unui terț, inclusiv calitatea de fondator, acționar, membru al unui agent economic sau al unei organizații necomerciale).	Se acceptă În vederea sistematizării și clarificării reglementării, prevederile referitoare la incompatibilități, restricții și interdicții au fost excluse din art. 23², care reglementează obligațiile ofițerului de informații financiare și au fost reglementate distinct în art. 23³ „Restricții și incompatibilități ale ofițerului de informații financiare”. În acest context, recomandarea a fost inclusă în art. 23³ alin. (1), care stabilește expres incompatibilitatea funcției de ofițer de informații financiare cu desfășurarea sau

	În context, se remarcă faptul că standardele FATF evidențiază exigențe vis-a-vis de independența operațională și autonomia FIU, inclusiv capacitatea de a-și exercita atribuțiile „liber de influențe sau ingerințe necorespunzătoare”. Nota interpretativă aferentă Recomandării 29 subliniază necesitatea unor mecanisme robuste de integritate și confidențialitate a personalului, inclusiv sub aspectul prevenirii conflictelor de interese. Lipsa unor restricții explicite privind participarea ofițerilor FIU în activități comerciale sau de conducere a entităților juridice poate periclita integritatea profesională a subiecților prenotați, condiționând, simultan, acces la informații sensibile și interese economice private, fapt care corelează parțial cu principiul „need-to-know” și poate favoriza utilizarea informației privilegiate în scopuri personale sau pentru terți. Apreciind prin prisma standardelor internaționale anticorupție vizate de prevederile Convenției Organizației Națiunilor Unite împotriva corupției, coroborat art.10 al Legii nr.82/2017, art.11 alin.(9) lit.d) al Legii 249/2025 privind securitatea națională a Republicii Moldova, reținem faptul că respectarea regimului juridic al incompatibilităților, restricțiilor în ierarhie și al limitărilor de publicitate neadmiterea favoritismului și respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, constituie măsuri de asigurare a integrității instituționale, nerealizarea cărora compromite climatul de integritate instituțională și a integrității în sectorul public, poate determina apariția manifestărilor de corupție și afectarea interesului public. Sub aspect comparativ se remarcă prevederile art.16 alin.(1) lit.b) al Legii cu privire la Centrul Național Anticorupție* nr. 1104-XV din 06 iunie 2002: (1) Activitatea în cadrul Centrului este incompatibilă cu: b) activitatea de întreprinzător, desfășurată personal sau prin intermediul unui terț, inclusiv calitatea de fondator, acționar, membru al unui agent economic sau al unei organizații necomerciale; Similar, reținem exigențele vizate de prevederile art.40 alin.(2) lit.b)-c) al Legii privind statutul ofițerului de informații și Securitate nr. 170-XVI din 19 iulie 2007 Articolul 40. Restricții, incompatibilități și interdicții (2) Funcția de ofițer de informații este incompatibilă cu: b) desfășurarea sau implicarea în orice fel în activitate de întreprinzător, acordarea sprijinului altor persoane în astfel de activități; c) calitatea de fondator al societății comerciale, cooperativei sau organizației necomerciale, orice activitate ce	implicarea, direct sau prin intermediul unui terț, în activitate de întreprinzător, precum și cu deținerea calității de fondator, asociat, acționar, administrator, membru al organelor executive, de conducere sau de control ale persoanelor juridice, cu excepțiile prevăzute expres de lege.
--	--	---

	presupune administrarea acestora. Ofițerul de informații poate îndeplini funcția de membru al consiliului de administrație din întreprinderile de stat, funcția de fondator al cărora o exercită Serviciul. Recomandări: Completarea alin.(2) cu prevederi ce concretizează restricții în materie de desfășurarea activității de întreprinzător (personal sau prin intermediul unui terț, inclusiv calitatea de fondator, acționar, membru al unui agent economic sau al unei organizații necomerciale).	
44.	Art. I pct.16 Obiecții: Cu referire la garanțiile prevăzute supra, se remarcă faptul că în cazul în care la determinarea vechimii în muncă prevăzute la alin. (2) se ia în calcul întreaga perioadă în care persoana a exercitat o funcție publică, cuantumul indemnizației urmează a fi racordat la prevederile corespundente aplicabile ale art.42 alin.(3)-(41) Legii nr.158/2008 aplicabile în context, potrivit cărora: Articolul 42. Garanțiile sociale (3) În cazul pensionării anticipate, pensionării anticipate pentru carieră lungă ori obținerii dreptului la pensie pentru limită de vârstă, exceptând cazurile de reexaminare a dreptului la 6 pensie, sau în cazul încetării raporturilor de serviciu, funcționarul public, la cererea lui scrisă, depusă până la data survenirii situațiilor menționate, beneficiază, pentru fiecare an complet de vechime în serviciul public, calculat în condițiile art.41, de dreptul la o indemnizație unică în proporție de 15% din salariul de bază determinat conform clasei de salarizare la momentul depunerii cererii în cauză. Acordarea indemnizației respective se consemnează în dosarul personal și se înscrie în registrul funcțiilor publice și al funcționarilor publici. În cazul în care funcționarul public a primit indemnizația unică în condițiile specificate în prezentul alineat și continuă să activeze în serviciul public sau în cazul reangajării în serviciul public, la încetarea raporturilor de serviciu sau în cazul pensionării în timpul exercitării funcției publice, indemnizația unică i se va acorda în mărimea cuvenită pentru anii compleți de vechime în serviciul public după perioada pentru care a fost achitată indemnizația unică anterioară. (4) Persoanele care au deținut anterior funcții publice, dar nu s-au folosit de dreptul la indemnizație unică beneficiază de aceasta în cazul reangajării în serviciul public și încetării ulterioare a	Se acceptă Prevederile articolului 30¹ au fost excluse din proiect

	raporturilor de serviciu sau în cazul pensionării acestora în perioada aflării în serviciul public. (4¹) De indemnizația prevăzută la alin.(3) sau, după caz, la alin.(4) nu beneficiază funcționarii publici ale căror raporturi de serviciu încetează în temeiul art.62 alin.(1) lit.f) și g) și al art.64 alin.(1) lit.c3). Acordarea unei indemnizații unice în mărime de un salariu mediu lunar pentru fiecare an complet de activitate (pentru o vechime între 5 și 20 de ani), concomitent cu extinderea bazei de calcul prin includerea întregii perioade de exercitare a unei funcții publice, creează o abatere semnificativă de la regimul general stabilit prin Legea nr. 158/2008, unde indemnizația este limitată la 15% din salariul de bază per an de vechime. Implementarea, în redacție propusă a mecanismului poate spori presiunea financiară asupra bugetului public, condiționând obligații pecuniare considerabile și inechitate între categorii profesionale distincte, în special în contextul mobilității personalului între diferite segmente ale serviciului public. Subsecevent, ținând cont de practica de reglementare a garanțiilor sociale pentru diferite categorii de funcționari cu statut special, se remarcă insuficiența prevederilor proiectului sub aspectul reglementării unor condiții de beneficiere de garanțiile sociale prenotate (i) o vechime relevantă în funcție/în cadrul entității (minim 10 ani), ii) reputație ireproșabilă / lipsa unor circumstanțele care determină încetarea raporturilor de muncă ce afectează prestigiul entității și colaboratorilor acesteia). Recomandări: Reconsiderarea cuantumului indemnizației, completarea la alin.(2) cu prevederi ce concretizează aplicarea garanției doar pentru o vechime relevantă în funcție/în cadrul entității și completarea la alin.(2) cu prevederi ce vizează calcularea indemnizației pentru stagiul în serviciul public potrivit Legii nr.158/2008 relevante în context. Subsecvent, se recomandă reglementarea condițiilor de beneficiere de garanția socială prescrisă.	
--	---	--